

Møteinnkalling

I samsvar med møteplan holdes det møte i forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 27.08.2024 kl. 12.15

Møtet finner sted i møterom 448, JUS2

Innkalling er sendt til:

Ragna Aarli, Christian Franklin, Berte-Elen R. Konow, Marit Ellingsen Tjelmeland, Randi Sæbøe, Adrian Melby Bekken og Oliver Basbøll Bogstrand

Innkalling er også sendt alle varamedlemmer

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt i elektronisk form.

Eventuelle forfall bes meldt snarest til varamedlem og sekretær ved ingrid.muftuoglu@uib.no

Ragna Aarli
leder

Ingrid Birce Müftüoglu
sekretær

22.08.2024
INMU

Utvalg:
Sak:
Møtedato:
Journalnummer:

Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
48/24
27.08.2024

SAKSLISTE

Sak	Saker til behandling
S 48/24	<u>Godkjenning av innkalling og saksliste</u>
S 49/24	<u>Tilråding om tilsetning i ph.d.-stilling i prosjektet EduTrust AI (på sirkulasjon)</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 50/24	<u>Tilråding om tilsetning i postdoktorstilling i prosjektet SEAS Cofund</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 51/24	<u>Løypemelding handlingsplan for forskning 2024-2025</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 52/24	<u>Årshjul forskningsutvalget 2024-2025</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 53/24	<u>Ny rettleiar for søkarar til stipendiatstilling og for bedømmelseskomité</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 54/24	<u>Opptak til pilot-ph.d.-kurs i vitenskapsteoretisk fordjuping og analyse</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 55/24	<u>Forslag om ekspertseminar og fagmiljøenes rolle i oppfølging av midlertidig ansatte</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 56/24	<u>Arbeidsgruppe for vurdering av ordningen for forberedelse og gjennomføring av disputas ved Det juridiske fakultet</u> Saksforelegg følger vedlagt

Utvalg: Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
Sak: 51/24
Møtedato: 27.08.2024
Journalnummer:

Løypemelding Handlingsplan for forskning

Strategiplanen for Det juridiske fakultet 2023-2030, [Rettsvitenskap for ei ny tid](#), ble vedtatt i fakultetsstyret 13. juni 2023 ([sak 59/23](#)). Det ble samtidig bestemt at strategien skulle følges opp av to handlingsplaner for perioden 2024-2025, én for forskning og én for utdanning. Disse ble vedtatt i fakultetsstyret 12. desember 2023 ([sak 110/23](#)).

Forskningsutvalget og studieutvalget har det overordnede ansvaret for å implementere og evaluere tiltakene i handlingsplanene. Ved planperiodens slutt skal gjennomførte tiltak og måloppnåelse vurderes, og legges til grunn for utarbeidelse av handlingsplaner for neste planperiode.

Arbeidet med å følge opp [Handlingsplan for forskning 2024-2025](#) er nå midtveis i planperioden og nedenfor gis det en oversikt over status. Det bes om synspunkter på gjennomføringen så langt og forslag til videre prioritering og oppfølging.

Status Handlingsplan for forskning

Status for oppfølging av de seks satsingsområdene i handlingsplanen er oppsummert under. I tillegg er alle aktivitetene markert med status i vedlegget til saken.

A: Solide miljø for fremragende forskning

Hovedmålet under dette satsingsområdet er å utvikle de tre faglige tyngdepunktene i strategien, *Klima- og energirett, Rettsstat og internasjonalt rettssamarbeid* og *Rammevilkår for næringsvirksomhet og nyskaping*:

- Grunnlaget for å opprette et forskningscenter i klima-, energi- og bærekraftsrett er etablert. Senterforslaget skal legges fram for fakultetsstyret i desember 2024 og planlagt lansering er mars 2025. Tyngdepunktene Klima- og energirett og Rammevilkår for næringsvirksomhet og nyskaping inngår i senteret.
- Center for the Europeanization of Norwegian Law, CENTENOL, er etablert og fagmiljøet bygges nå opp med rekrutteringsstillinger, professor II -ressurser og internasjonalt nettverk. LLM i EU- og EØS-rett blir gjennomført for første gang høsten 2024. Senteret bidrar til å utvikle tyngdepunktet Rettsstat og internasjonalt rettssamarbeid.
- Det har vært god tilgang på stipend til master, ph.d. og postdoktorstillinger innen tyngdepunktene gjennom eksterne midler og øremerking. Mellom januar og august 2024 er det ansatt to stipendiater på eksterne midler og ytterligere en søknad er til

behandling. Det pågår rekruttering av to postdoktorer, hvorav en er utlyst som innstegsstilling. Det har vært lyst ut fem masterstipend knyttet til prosjekter.

- I tråd med den nasjonale satsingen på KI har det vært en opprusting av forskning knyttet til KI på tvers av rettsområder. I søknadsprosessen om KI-sentre er forskere fra fakultetet partnere i fire nasjonale initiativ.
- Strafferett og straffeansvar (herunder psykisk syke lovbrøtere og barn som begår kriminalitet) er ett av fakultetets tyngste fagmiljøer. Miljøet er fra 2024 organisert i den nye forskergruppen for rett, filosofi og psykisk helse, som blant annet samler de store prosjektene DIMENSIONS og CHILDCRIM. ERC-søknaden *Understanding the law's complex association between criminal insanity and mental disorders COMPLEX* (Gröning) har nådd andre runde i evalueringsprosessen.
- Forskningsadministrasjonen følger løpende opp satsingene og samarbeider med forskningsdekan og visedekan for forskningsledelse og innovasjon om å forankre initiativene bredt i organisasjonen. CENTENOL har en egen administrativ koordinator og senteretableringsprosjektet drives fram i samarbeid mellom forskergruppeleder og en seniorrådgiver. Forskningsadministrasjonen er ellers organisert slik at miljøer og forskere med mye forsknings- og søknadsaktivitet har en "personlig" rådgiver som følger opp i alle faser.

For å oppnå målene om å styrke sårbare rettsvitenskapelige miljø, styrke kompetansen i forsknings- og prosjektledelse, øke kvalitet på tilslag på søknader om eksternfinansiering og sikre sammenhengende tid til forskning har følgende tiltak blitt gjennomført:

- Nye retningslinjer for forskergrupper ble vedtatt i fakultetsstyret i juni 2024 og skal iverksettes våren 2025 etter søknad fra fagmiljøene som ønsker å bli/fortsette å være forskergruppe. Forskergruppene vil få en tydeligere profil og forskningsledelse, det blir lagt mer vekt på publisering og søknadsarbeid og oppfølging av og inkludering av yngre forskere i rekrutteringsstillinger. De nye retningslinjene er utviklet på bakgrunn av en kartlegging av hvordan forskergruppene har fungert faglig og strukturelt over tid.
- Forskningsadministrasjonen arbeider med en rapport om de ulike lederrollene med vekt for forskergruppeleder, prosjektleder, senterleder og administrativ koordinator og hvordan disse skal samhandle på tvers og med øverste faglige ledelse på fakultetet.
- Forsknings- og innovasjonsavdelingen har utviklet søknadsutviklingskurs rettet mot FRIPRO og prosjekt- og forskningslederkurs. Fakultetet vil benytte disse kursene for egne forskere, forskningsmiljø og forskningsrådgivere med et evt. tilbygg/tillegg som er spesifikt for juss og som arrangeres av fakultetet. Forskningsadministrasjonen er i dialog med FIA om kursporteføljen.
- Søknadsarbeid er igangsatt i alle de fem fagmiljøene som fikk nettverksmidler etter JUREVAL. Nettverksprosjektet *WickedWaters* (klima-, miljø- og energirett) har fått innvilget et prosjekt om karbonlagring (Akademiaavtalen) og vært med som partner i én FME- og to KSP-søknader hvorav KSP-prosjektet EVOLVE har blitt innvilget. Prosjektet *Tvisteløsning på grunnplanet* (sivilprosess) arbeider med en ERC Advanced Grant-søknad, *KULTKOM* (rettskultur) har sent inn TMF og CAS-søknader og arbeider med en FRIPRO-søknad til Norges forskningsråd, *Skattelegging i en digital og global økonomi* (skatterett) og *En grønnere markedsrett* (konkurranserett) arbeider med hver sin søknad til Forskningsrådet, tematisk utlysning.

For å oppnå målet om å styrke høy internasjonal kvalitet på forskerutdanningen har følgende tiltak blitt gjennomført:

- Fakultetet har gjennomført et prosjekt finansiert av Humaniorastrategien i samarbeid med Senter for vitenskapsteori om *Rettsvitenskap for en ny tid: Nye vitenskapsteoretiske og tverrfaglige utfordringer*. Prosjektet har resultert i et nytt

ph.d.-emne om *Vitenskapsteoretisk fordypning og analyse* som gjennomføres som pilot høsten 2024.

- Henrik Palmer Olsen ble i 2023 ansatt som professor II for å bidra til kvalitetsutvikling i ph.d.-programmet finansiert av humanioramidlene. Engasjementet er forlenget ut 2024. Palmer Olsen bidrar blant annet til det nye ph.d.-emnet Research design and ethics (PHDJUR901) som ble tilbudt første gang i august 2024. Sanne Tækema er fast foreleser på ph.d.-programmet og har sammen med sin kollega Wibren van der Burg nylig utgitt boken *Contextualising legal research* (Elgar 2024) som er tatt i bruk og diskutert med kandidater på ph.d.-programmet.
- Det holdes jevnlig (minst en gang i halvåret) veiledersamlinger arrangert av ph.d.-sekretariatet med faglig innhold og med mulighet for å drøfte veilederrollen. Med omstrukturering av forskergrupper vil forskergruppene få tydeliggjort sitt ansvar for å rekruttere og ivareta unge forskertalenter.

B: Målrettet rekruttering

For å realisere målet om å etablere attraktive og effektive ansettelsesprosesser og et transparent system for opprykk i vitenskapelige stillinger og om å sikre god integrering av midlertidig vitenskapelig ansatte i fagmiljøene er det iverksatt følgende tiltak:

- Det har blitt vært en gjennomgang av prosessen med rekruttering til midlertidige stillinger, med mål om å redusere uklarheter og tydeliggjøre roller. Samtidig har det blitt gjennomført et prøveprosjekt med kombinasjonsutlysning av ph.d. og postdoktor, med innlevering av avgrenset prosjektskisse. Erfaringene med tiltakene er gode, og vi ser at dette bidrar til mer effektive rekrutteringsprosesser, særlig i eksterntfinansierte prosjekter.
- Nye retningslinjer for bedømmelse av kandidater til ph.d. og postdoktorstillinger og til søkere til stipendiatstillinger er laget.
- Dekanaten er i prosess med å kvalitetssikre og oppdatere kriteriene for vitenskapelige karrierer i samarbeid med UiO og UiT. Det er opprettet en nasjonal gruppe der Sigrid Eskeland Schütz deltar som skal lage en innstilling.
- Det er tettere oppfølging av postdoktorene som oftest er ansatt i prosjekter. Visedekan for forskingsledelse og innovasjon har fått delegert personalansvar for denne gruppen, og det gjøres et systematisk arbeid for å skape gode karrieremuligheter fra ph.d. til postdoktor og for videre akademiske karrierer.
- Det er satt i gang en prosess for å samkjøre mottaksrutinene til HR og fakultetets mottak for å etablere en god mottaksprosess.
- Prøveordning med fadder for ph.d.-kandidater er i gang. Andre års kandidater er faddere for nye ph.d.-er og får uttelling i undervisningsregnskapet for å være en støtte i første fase av ph.d.-perioden.

C: Sterk kobling mellom forskning og utdanning

Under dette satsingsområdet har forskningsdekan og utdanningsdekan samarbeidet for å iverksette undervisning som styrker forsknings- og skrivekompetansen til studentene. Et nytt emne i Problemanalyse og forskningsmetoder (JUS350) er under utarbeidelse og skal bli en inngang til skriving av masteroppgaver fra høsten 2025. Videre er det startet et arbeid med retningslinjer og digitale ressurser for ivaretagelse av forskningsetikk og personvern i student- og forskerprosjekter ved fakultetet.

D: Internasjonalt samarbeid og posisjonering

Under dette satsingsområde arbeides det kontinuerlig med å utvikle internasjonale nettverk og styrke fakultetet som internasjonal arena parallelt. Fakultetet har brukt professor II ordningen strategisk for å styrke fagmiljøer og til kvalitetsutvikling i forskning og utdanning. Sanne Taekema (Erasmus University Rotterdam), Rudiger Tscherning (University of Calgary), Henrik Palmer Olsen (Københavns Universitet) og Catherine Barnard (University of Cambridge) bidrar med blant annet prosjektutvikling, som mentor for yngre forskere, undervisning på ph.d.-programmet og utvikling av emner og undervisningsopplegg innen metodologi og teori som styrker fakultetets forskningsprofil og internasjonale posisjon.

For å synliggjøre mulighetene for forskningssamarbeid er det utviklet egne sider på uib.no/en/jur med informasjon om fakultetet som retter seg mot internasjonale forskere og partnere.

E: Mangfold i perspektiv og personale

Fakultetet følger opp UiB sin handlingsplan for mangfold, inkludering og likestilling med tiltak implementert i Handlingsplan for forskning og Handlingsplan for utdanning. Tiltakene er beskrevet i [fakultetsstyresak 112/23](#). Fakultetet har satt i gang en kartlegging om mangfold og likestilling basert på en spørreundersøkelse som gikk ut til alle ansatte ved UiB. Analyser av og diskusjon om de fakultetsspesifikke svarene vil danne grunnlaget for å utarbeide tiltak på området for neste handlingsplanperiode. Forskningsadministrasjonen vil også lage en oversikt over fakultetets arbeid med mangfold, inkludering og likestilling i forrige planperiode og utrede rammer for mangfold i perspektiv og tematikker i den rettsvitenskapelige forskningen ved fakultetet. Utredningene legges fram for fakultetsstyret høst 2025 som kunnskapsgrunnlag for fakultetets videre arbeid med mangfold og inkludering.

F: Vitenskapelig publisering og samfunnsdialog

Aktiviteter som knytter seg til forskningskommunikasjon, strategisk kommunikasjon og profilering er forsinket på grunn av at fakultetet har manglet kommunikasjonsrådgiver siden februar 2024. Grunnet den økonomiske situasjonen ved kommunikasjonsavdelingen og UiB er tidligste tidspunkt for rekruttering av kommunikasjonsrådgiver til fakultetet januar 2025. Fakultetet er i dialog med kommunikasjonsavdelingen om en mellomløsning for oppfølging av presserende kommunikasjonsbehov. Fakultetet jobber samtidig med å styrke det lokale kommunikasjonsteamet for god arbeidsflyt i det løpende kommunikasjonsbehovet på tvers av forskning og utdanning.

Når det gjelder målet om å øke internasjonale publiseringer utredes muligheten for egen publiseringskanal, samarbeidet med biblioteket om støtte i publiseringsfasen er under utvikling og arbeidet med å kartlegge og gjøre informasjon om relevante internasjonale tidsskrifter tilgjengelig, planlegges gjennomført innen våren 2025. Ordninger for publiseringsstøtte er blitt vurdert, men det er ikke aktuelt å innføre på grunn av fakultetets nåværende økonomiske situasjon.

Forslag til vedtak:

Forskningsutvalget tar status for arbeidet med Handlingsplan for forskning 2024-2025 til orientering.

Ragna Aarli
leder

Ingrid Birce Müftüoglu
sekretær

Vedlegg:

Handlingsplan for forskning med aktivitetsstatus per august 2024.

20.08.2024
INMU

Handlingsplan for forskning 2024-2025

Overordna mål: Langsiktig og nyskapande forskning

Fakultetet skal i strategiperioden 2023-2030 styrke forskinga på grunnleggjande utfordringar i rettssystemet og tidsaktuelle problemstillingar i samfunnet. Forskinga skal vere orientert mot den internasjonale forskingsfronten, skje over tradisjonelle disiplingrenser i rettsvitenskapen og i dialog med andre vitenskapsdisiplinar og samfunnssektorar.

Handlingsplanen for forskning er eit verkemiddel for å nå fakultetet sine strategiske mål. Planen er forankra i fakultetet sin strategi for perioden 2023-2030 *Rettsvitenskap i front*, vedteken av fakultetsstyret 13.06.2023 (styresak 59/23). Handlingsplanen skal vere retningsgivande for fakultetet sitt arbeid med å leggje til rette for høg kvalitet i forskning, forskingsformidling og rekruttering til vitenskaplege stillingar i perioden 2024-2025. Synleggjering av rettsvitenskapen sin posisjon som bidragsytar til dei globale berekraftsmåla (SDG) skal vere sentralt i dette arbeidet.

Korleis lese handlingsplanen

Delmåla og aktivitetane som er identifiserte i handlingsplanen skal vere dei første stega mot å nå det overordna strategiske målet om å utvikle langsiktig og nyskapande rettsvitenskap i den internasjonale forskingsfronten. Fakultetet vil ikkje utvikle eigne handlingsplanar for internasjonalisering, rekruttering, mangfald- og likestilling og formidling for perioden 2024-2025. Delmål og aktivitetar i handlingsplanen for forskning skal såleis også sikre strategisk framdrift på desse felta. Satsingsområda A-F i handlingsplanen reflekterer det samansette siktemålet:

- A: Solide miljø for framifrå forskning
- B: Målretta rekruttering
- C: Sterk kopling mellom forskning og utdanning
- D: Internasjonalt samarbeid og posisjonering
- E: Mangfald i perspektiv og personale
- F: Vitenskapleg publisering og samfunnsdialog

Handlingsplan for forskning 2023-2030

A: Solide miljø for framifrå forskning

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg	Status august 2024
Utvikle dei tre faglege tyngdepunkta i strategien: <i>Klima- og energirett</i> <i>Rettsstat og internasjonalt rettsamarbeid</i> <i>Rammevilkår for næringsverksemd og nyskaping</i>	Forskningsadministrativ støtte til etablering, nettverksbygging og organisering av sterke fagmiljø Sikre tilgang på stipend for forskarlinjekandidatar og ph.d.-kandidatar innan tyngdepunkta Samarbeide med klyngene og dei strategiske satsingsområda ved UiB Sikre grunnlaget for utviklinga av eit senter i Klima- og energirett	Prodekan for forskning/ forskningsadministrasjonen Prodekan for forskning Visedekan for forskingsleiing og innovasjon Prodekan for forskning	Pågåande Gjennomført - gjennom eksternfinansiering og øyremerking, gjeld også post doktorstillinger Pågåande Gjennomført
Styrke sårbare rettsvitskaplege miljø	Identifisere sårbare fagmiljø og nytte økonomiske og institusjonelle verkemiddel for å sikre rekruttering til desse miljøa Kartleggje korleis forskargruppestrukturen frå 2022 tener desse fagmiljøa og om det er behov for strukturelle endringar Vektlegge juridiske grunnproblem i nye satsingar Forskningsadministrativ støtte til nettverksbygging	Prodekan for forskning/ forskningsadministrasjonen Prodekan for forskning/ forskningsadministrasjonen Prodekan for forskning Forskningsadministrasjonen	Pågåande - inngår i arbeidet med ny forskargruppestruktur Gjennomført Pågåande Pågåande
Styrke kompetansen i forskings- og prosjektleiing	Klargjere og styrke rolla som forskargruppeleiar Arbeide systematisk med rolleforståing og samhandling mellom leiing og ulike grupper i organisasjonen Sikre fakultetets tilsette eit tilbod om opplæring i prosjektleiing	Visedekan for forskingsleiing og innovasjon	Pågåande - inngår i arbeidet med ny forskargruppestruktur Pågåande - utredning pågår H-2024 Pågåande - fakultetet i dialog med fellesadministrasjonen om tilpassing av sentrale kurs

UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

<p>Auke kvaliteten og tilslag på søknadar om eksternfinansiering</p>	<p>Årvisse kurs i søknadsutvikling med fokus på kvalitet i søknadsteksten</p> <p>Starte arbeidet med søknadar om eksternfinansiering innanfor dei fem nettverksprosjekta</p> <p>Utvikle og auke kompetanse på karriereutvikling og CV-bygging</p> <p>Inkludere forskarar som er tidleg i karrieren i søknadsutvikling</p> <p>Vidareutvikle kompetanse og kvalitetsheving i BOA-teamet</p> <p>Arbeide strategisk for å sikre det rettsvitenskaplege perspektivet i rammeprogram, porteføljar og utlysingar</p>	<p>Prodekan for forskning/ forskningsadministrasjonen Forskningsadministrasjonen</p> <p>Forskningsadministrasjonen</p> <p>Forskningsadministrasjonen</p> <p>Forskargruppe- og prosjektleder/forsknings- administrasjonen</p> <p>Fakultetsdirektør</p> <p>Dekanatet</p>	<p>Gjennomført</p> <p>Gjennomført - ein søknad innvilga (Akademia-avtalen), fire søknadar under arbeid (ERC og Norges Forskningsråd)</p> <p>Pågåande</p> <p>Uavklart – søkelys på dette i 2025 når nye forskargrupper er på plass</p> <p>Pågåande</p> <p>Pågåande - i samarbeid med UiO og UiT</p>
<p>Styrke høg internasjonal kvalitet på forskarutdanninga</p>	<p>Styrke innslag av og undervising knytt til rettsvitenskapens vitenskapsteori i opplæringsdelen av forskarutdanninga</p> <p>Samarbeide med institusjonar nasjonalt og i Norden om kvalitetsutvikling i ph.d.-utdanninga</p> <p>Vidareutvikle faglege møteplassar for å sikre høg kvalitet i rettleiing av ph.d.-kandidatar</p> <p>Støtte opp under utviklinga av nasjonale ph.d.-kurs i nettverksprosjekta</p>	<p>Ph.d.-programleiar</p> <p>Ph.d.-programleiar</p> <p>Ph.d.-programleiar</p> <p>Prodekan for forskning</p>	<p>Gjennomført - forskingsprosjek resultert i pilot-ph.d.-emnet Vitenskapsteoretisk fordjuping og analyse</p> <p>Pågåande</p> <p>Gjennomført</p> <p>Pågåande - to kurs gjennomført, tre kurs under utvikling</p>
<p>Auke forståinga for rettsvitenskapens sentrale rolle for innovasjon</p>	<p>Synleggjere juridisk innovasjon og rettsvitenskapens samfunnsbidrag</p>	<p>Visedekan for forskingsleiing og innovasjon</p> <p>Prodekan for forskning</p>	<p>Pågåande - ved UiB gjennom visedekanens deltaking i innovasjonsutvalet</p>

UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

	<p>Styrke forskingsmiljøet og -innsatsen på dei regulatoriske utfordringane og moglegheitene knytt til utvikling og bruk av KI</p> <p>Styrke samarbeidet mellom aktuelle forskingsmiljø og studentorganisasjonen Innorett</p>	<p>Visedekan for forskingsleiing og innovasjon</p>	<p>Pågåande - fakultetet følger opp den nasjonale satsinga på KI internt, institusjonelt og nasjonalt</p> <p>Pågåande</p>
<p>Sikre samanhengande tid til forskning</p>	<p>Ta opp tid til forskning og bruk av forskningstermin i medarbeidarsamtalane</p> <p>Utarbeide utviklingsplan for postdoktorane</p> <p>Etablere undervisningsplan ved oppstart av ph.d.- og postdoktorprosjekt</p> <p>Opplæring og bruk av vitskaplege assistentar til avlastning for forskarane</p>	<p>Dekan</p> <p>Visedekan for forskingsleiing og innovasjon</p> <p>Prodekan for forskning/ visedekan for utdanning</p> <p>Forskingsadministrasjonen</p>	<p>Gjennomført</p> <p>Gjennomført</p> <p>Pågåande</p> <p>Gjennomført - det haldast kurs for vitskaplege assistentar</p>

B: Målretta rekruttering

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg	Status 23 mai 2024
<p>Etablere attraktive og effektive tilsettingsprosessar og eit transparent system for opprykk i vitskaplege stillingar</p>	<p>Nye rutinar for tilsetting i ph.d.- og postdoktorstillingar</p> <p>Oppdatere og synleggjere kriteria for vitskaplege karrierar innan rettsvitskap.</p>	<p>Prodekan for forskning</p> <p>Dekanatet</p>	<p>Gjennomført</p> <p>Pågåande</p>
<p>Fylle plassane i forskarlinja med dei best kvalifiserte studentane</p>	<p>Ny marknadsføringsstrategi for forskarlinja</p> <p>Evaluere og vidareutvikle forskarlinjeprogrammet</p>	<p>Dekanatet/ studieseksjonen</p> <p>Forskarlinjeansvarleg/ forskingsadministrasjonen</p>	<p>Pågåande – dette punktet dekkast av aktivitetar i Handlingsplan for utdanning</p> <p>Nasjonal evaluering gjennomført - tiltak for kvalitetsutvikling lokalt pågåande</p>
<p>Styrke kompetanseprofilen til dei midlertidig tilsette</p>	<p>Sikre karrierereutvikling i medarbeidarsamtalar og i rettleiinga</p>	<p>Visedekan for forskingsleiing og</p>	<p>Pågåande</p>

UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

	Vere i dialog med, og syte for at, dei sentrale kompetansehevingstiltaka ved UiB er relevante for fakultetets tilsette, og vurdere behovet for egne tiltak på fakultetet	innovasjon/prodekan for forskning/rettleiingar Forskningsadministrasjonen	Gjennomført
Sikre god integrering av midlertidig vitskapleg tilsette i fagmiljøa	Personalansvaret for ph.d.-kandidatane og postdoktorane delast mellom prodekan og visedekan for betre oppfølging Etablere gode rutinar for mottak av nye vitskapelege medarbeidarar Prøveordning med «fadder» for ph.d.-kandidatar i oppstartsfasen Engasjere fagleg mentor for postdoktorar Vurdere bruk av eittårig undervisningsengasjement før eventuell stipendiatstilling	Prodekan for forskning/ visedekan for forskingsleiing og innovasjon Visedekan for forskingsleiing og innovasjon Ph.d.-koordinator Visedekan for forskingsleiing og innovasjon Prodekan for forskning/ visedekan for utdanning	Gjennomført Pågåande Gjennomført- andre års ph.d. er fadder for første års ph.d. Gjennomført - alle post doktorar har mentor og det er oppretta eigen post doktor koordinator. Gjennomført – prøveordning med lektor for aktuelle kandidatar

C: Kopling mellom forskning og utdanning

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg	Status 23 mai 2024
Inkludere studentane i forskarfellesskapet og gje dei innsikt i vitskapleg	Vidareutvikle samarbeidet mellom forskarlinja og forskargruppene	Forskargruppeleiarar / forskarlinjeleiar	Pågåande

UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet

arbeidsmåte og i forskarkvardagen	Greie ut nytt valemne på 3. studieår for å byggje forskarkompetanse knytt til pågåande forskingsprosjekt ved fakultetet ("forskarlinje light")	Prodekan for forskning / visedekan for utdanning	Gjennomført
	Prøveordning med bruk av studentar på 2. studieår som vitskapeleg assistentar over lengre periodar	Forskingsadministrasjonen	Gjennomført
Nytte utdanningsaktiviteten for å styrke forskingsmiljøa	Trekke vekslar på det internasjonale nettverket på utdanningssida i oppbygginga av forskingsnettverk	Prodekan for forskning / visedekan for utdanning	Uavklart
	Utvikle rutine for å identifisere undervisningsrelevans i prosjektsøknadar	Forskingsadministrasjonen	Pågåande
Fremje forståinga av forskningsetikk og fagleg integritet	Informere om og iverksette veileder om institusjonen sitt ansvar for studentar og tilsette	Prodekan for forskning / visedekan for utdanning	Pågåande
	Oppstart for det nye redelighetsutvalget ved fakultetet	Prodekan for forskning	Gjennomført – utvalget har arrangert etikkklunsj i mai 2024.

D: Internasjonalt samarbeid og posisjonering

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg	Status 23 mai 2024
Utvikle internasjonale nettverk	Gjennomføre aktivitetar og reiser i dei innvilga nettverksprosjekta	Prodekan for forskning / nettverksprosjektleder	Pågåande
	Legge til rette for forskingsopphald for ph.d.-kandidatar og postdoktorar	Prodekan for forskning	Pågåande - ph.d.-sekretariatet følger ph.d.-løpa/kulla tett opp og justerer den obligatoriske undervisninga for å legge til rette for forskingsopphald
	Auke deltaking på internasjonale konferansar med presentasjon, særleg for forskarar tidleg i karrieren	Prodekan for forskning / visedekan for forskingsleiing og innovasjon	Pågåande
Styrke fakultetet som internasjonal arena	Utvikle rutine for mottak av vitskapeleg tilsette utan eit skandinavisk språk som morsmål	Visedekan for forskingsleiing og innovasjon	Pågåande
	Strategisk tilknytning av internasjonale forskarar i II-stilling	Prodekan for forskning	Pågåande

UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet

	Inkludere internasjonale medarbeidarar og gjesteforskarar i fagmiljøa Etablere faste faglege møteplassar der det blir nytta engelsk	Forskargruppeleiarar/ prosjektleiarar Forskargruppeleiarar/ prosjektleiarar	Pågåande – inngår i arbeidet med ny forskargruppestruktur
	Utvikle nettside for internasjonale forskarar og samarbeidspartnarar	Forskingsadministrasjonen	Gjennomført

E: Mangfald i perspektiv og personale

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg	Status 23 mai 2024
Følgje opp UiB sin handlingsplan for mangfald, inkludering og likestilling 2023 - 2025	Planmessig arbeid for kjønnsbalanse og inkludering av grupper omfatta av diskrimineringslovverket innanfor personale generelt og forskingsleiing spesielt	Dekanatet	Pågåande
	Sette mangfald på agendaen blant studentar og tilsette	Dekanatet	Pågåande
Kunnskapsutvikling om mangfald i rettsvitenskapleg forskning	Internprodusert kunnskapsrapport for å identifisere korleis vi kan forstå og auke mangfald i rettsvitenskapen	Prodekan for forskning/ forskingsadministrasjonen	Planlagt gjennomført i 2025

F: Vitenskapleg publisering og samfunnsdialog

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg	Status 23 mai 2024
Auke internasjonale publikasjonar	Kartlegge og gjere informasjon om relevante internasjonale tidsskrift tilgjengeleg for forskarane	Prodekan for forskning/ forskingsadministrasjonen	Planlagt gjennomført V2025
	Nytte spesialutgåver i anerkjente internasjonale tidsskrift som erstatning for antologiar	Prodekan for forskning	Pågåande – inngår i rådgiving mot fagmiljøa i søknadsarbeid og prosjektgjennomføring
	Greie ut moglegheita for ein brei ope tilgjengeleg publiseringsskanal frå fakultetet som blant anna kan skape større merksemd om masteroppgåver av høg kvalitet	Forskingsadministrasjonen	Planlagt gjennomført V2025

UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

	Etablere samarbeid med biblioteket for støtte i publiseringsfasen Vidareføre gode ordningar for språkvask	Forskningsadministrasjonen Forskningsadministrasjonen	Pågåande Gjennomført – her inngår også opplæring i KI
Auke kunnskapen om ulike publiseringsformar og -moglegheiter	Kartlegge aktuelle vitenskaplege tidsskrift med open tilgang med og utan publiseringsstøtte og gjere lista tilgjengeleg på wikisida Vurdere ordning for publiseringsstøtte som også dekker tidsskrifta som er mest aktuelle for open publisering i rettsvitenskap Sikre open tilgang til ph.d.-avhandlingar frå fakultetet Gje vitenskapleg tilsette opplæring i ulike formidlingsformer og teknikkar	Forskningsadministrasjonen Prodekan for forskning Prodekan for forskning Kommunikasjonsrådgjevar	Planlagt gjennomført V2025 Gjennomført Gjennomført Uavklart
Styrke dialogen med politiske og rettslege institusjonar og med allmenta	Utvikle den strategiske kommunikasjonen med vekt på korleis rettsvitenskapen bidrar til samfunnsutviklinga Vere til stades på sentrale arenaer for forskingsformidling Utvikle rutine for samarbeid mellom ny kommunikasjonsrådgjevar og forskarane om innsalg til media om arrangement og publikasjonar Innføre rutine med årleg rapport om medieinnslag og årsplan for forskingskommunikasjon på eit overordna nivå	Prodekan for forskning Forskargruppeleiarar/ prosjektleiarar Kommunikasjonsrådgjevar Kommunikasjonsrådgjevar	Pågåande Pågåande Uavklart Uavklart
Utvikle Dragefjellet lærings- og formidlingscenter (DLF) som ressurs for forskingsformidling	Inkludere Dragefjellet lærings- og formidlingscenter i søknadsutvikling og prosjektfase for betre integrering av innovativ forskingsformidling i forskingsprosjekta	Prodekan for forskning	Pågåande

Utvalg: Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
Sak: 52/24
Møtedato: 27.08.2023
Journalnummer:

Årshjul for Forskningsutvalget 2024-2025

Forskningsutvalget skal fungere som et rådgivende organ for fakultetsstyret i saker som gjelder forskning og forskerutdanning. For å styrke FU sin rolle i forskningsstrategiske og forskningspolitiske saker ved fakultetet, innførte vi i 2023 et årshjul med faste saker som belyser vilkår og rammer for den samlede forskningsaktiviteten (sak 42-23 Forskningsutvalgets ansvar og oppgaver vedlagt). Saker om forskning, forskerrekruttering og forskerutdanning har blitt samlet på faste tidspunkt, og vi har fått færre små saker om samme tema i løpet av året. Vi har arbeidet målrettet med å løfte sakene på et overordnet, strategisk nivå til videre diskusjon og behandling i fakultetsstyret.

Forskningsutvalget får i denne saken en gjennomgang av sakene i årsjulet for 2023-2024 og fremlagt et revidert årshjul for 2024-2025.

Gjennomgang av årshjulet 2023-2024

- Saken *Status/årsrapport forskergrupper* gikk ut i 2023-2024 grunnet et større arbeid med nye retningslinjer for forskergrupper ved fakultetet. Retningslinjene ble vedtatt i juni 2024, og i november 2024 skal forskergruppene søke om forskergruppestatus. Rapportering fra forskergruppene vil etter ny forskergruppestruktur skje i et dialogmøte med forskningsdekanen der forskningsadministrasjonen fører protokoll. Protokollen skal legges fram for FU som grunnlag for en årlig melding til fakultetsstyret om status for forskergruppene.
- Gjennomgang av fakultetets BOA-aktivitet to ganger i året har bidratt til å øke bevisstheten om søknadsprosesser og forskningsprosjekter ved fakultetet og hvordan prosjektene bidrar til rekruttering, faglig utvikling og styrking av fagmiljøene. Vi vil fortsette med BOA-rapporter i 2024-2025, men skyver vårens rapportering fra februar til april/mai slik at søknader sendt til Norges forskningsråd i februar/mars kan inngå i rapporten. Saken får tittelen *BOA-rapport: Økonomi, forskningsprosjekter og søknadsinitiativ*.
- I 2023-2024 gikk vi over fra å ha økonomirapportering på hvert FU-møte til å presentere *FU-regnskap for foregående år og budsjett for kommende år* i februar, en økonomirapport i mai/juni og i oktober. I fortsettelsen vil vi kun ha to økonomirapporter i året, én i februar og én i oktober.

- Saken *Årets ph.d.-utlysninger (over grunnbevilgning), status søkermasse* ble omformulert til *Rekruttering og gjennomstrømming ph.d.-programmet* og skjøvet fra oktober til januar. Grunnen til forskyvingen er at årsrapportene fra ph.d.-kandidatene kommer på slutten av året. Saken inneholdt overblikk over antall nye avtaler, kandidater i programmet og gjennomstrømming ved fakultetet sammenlignet med andre fakultet. Vi foreslår at denne saken inngår i en bredere sak om *Rekruttering til midlertidige stillinger: rapport og tiltak*. Hensikten med saken er å vise det store bildet knyttet til forskerrekuttering, hvordan stillingene fordeler seg på fagfelt, forholdet mellom åpne og prosjektrelaterte stillinger og evt. koblinger mellom forskerlinje, ph.d.- og postdoktorstillingene. Saken skal inngå som bakgrunnsinformasjon for fakultetets strategiske arbeid med rekruttering til forskning i alle faser.
- Nye poster i årshjulet for 2024-2025 er *Oversikt bistillinger og Rapport etter forskningstermin*. Parallelt med økning i BOA-midler har det også vært en økning i bistillinger, særlig i kategoriene professor II og førsteamanuensis II. Disse gir viktige bidrag til fagmiljøene og vi mener en årlig oversikt over stillingene, evt. prosjekttilknytning og faglige bidrag vil gi et viktig grunnlag for strategisk tenking rundt videreutvikling av faglige nettverk ved fakultetet. En årlig og samlet fremleggelse av rapporter etter forskningstermin er en oppfølging av UiBs reglement (pkt. 2.6) som legger opp til rapporter i etterkant. Saken om forskningstermin vil gi innblikk i pågående forskning ved fakultetet.

Revidert årshjul 2024-2025

Måned	Sak	Ansvarlig	Fakultet sstyret
Januar	Tildeling av små driftsmidler (fri tredjedel)	Maria Holme Lidal	
	Rekruttering til forskning: rapport og tiltak	Karoline Aksnes/Ingrid Müftüoglu	Ja
	Arrangementsoversikt vårsemesteret	Henning Simonsen	
Februar/ mars	FU regnskap foregående år og budsjett for kommende år	Henning Simonsen	
	Status/årsrapport forskergrupper	BOA-teamet	Ja
	Formidlingsrapport for foregående år og kommunikasjonsplan for forskning kommende år	Kommunikasjons- rådgiver	Ja
April	Ph.d.-utdanningsmelding	Karoline Aksnes	Ja
	BOA-rapport: Økonomi, forskningsprosjekter og søknadsinitiativ	Randi Sæbøe	Ja
	Oversikt bistillinger	Ingrid Müftüoglu/HR	
Mai/ juni	Publiseringsstatistikk og analyse	Henning Simonsen	Ja
	Tilråding søknader om forskningstermin	Øystein L. Iversen	Ja
	Tildeling Spire	Maria Holme Lidal	
	Opptak til forskerlinjen	Barbro Svela	

August/ september	Oppnevning nye utvalgsmedlemmer gruppe B og D	Maria Holme Lidal	
	Status handlingsplan for forskning	Ingrid Müftüoglu	
	Status/revidering av årshjul for FU	Ingrid Müftüoglu	
Oktober/ november	Økonomirapport	Henning Simonsen	
	BOA-rapport: Økonomi, forskningsprosjekter og søknadsinitiativ	Randi Sæbøe	Ja
	Arrangementsoversikt høstsemesteret	Henning Simonsen	
	Rapport etter forskningstermin	Ingrid Müftüoglu/HR	Ja

Forslag til vedtak:

Forskningsutvalget tar årshjulet for 2024-2025 til orientering.

Ragna Aarli
leder

Ingrid Birce Müftüoglu
sekretær

Vedlegg:

Årshjul for FU 2023-2024 (FU-sak 42-23)

20.08.2023
INMU

Utvalg: Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
Sak: 42/23
Møtedato: 23.08.2023
Journalnummer:

Forskningsutvalgets ansvar og oppgaver

Forskningsutvalget skal fungere som et rådgivende organ for fakultetsstyret i saker som gjelder forskning og forskerutdanning. I denne saken foreslår vi et årshjul for faste saker som belyser vilkår og rammer for den samlede forskningsaktiviteten, som kan styrke FU sin rådgivende rolle i forskningsstrategiske og forskningspolitiske saker ved fakultetet.

Forskningsutvalgets ansvar

[Forskningsutvalgets myndighet og oppgaver](#) blir beskrevet i reglementet for Det juridiske fakultet. Forskningsutvalget har ansvar for organiseringen av den totale forskningsaktiviteten ved fakultetet. Utvalget skal konkretisere og gjennomføre fakultetets overordnede forskningsstrategi og forskningspolitikk i tråd med vedtak fattet av Universitetsstyret. FU skal

- Bidra til å utvikle forskningsaktiviteten ved fakultetet
- Følge opp fakultetets behov for rekruttering av forskere
- Arbeide med forskningsetiske spørsmål i tilknytning til forskningsvirksomheten
- Forberede forskningssaker til fakultetsstyret
- Forberede fakultetsuttalelser i forskningspolitiske spørsmål
- Vurdere ressursbehov for forskningsaktiviteten til fakultetet
- Fordele reise- og forskningsstøtte innenfor rammen av fakultetsstyrets bevilgning til slike formål
- Gi anbefaling til ansettelsesutvalget ved tilsetting i stipendiat- og post doktorstillinger

I tillegg er FU programutvalg for ph.d.-programmet. FU skal

- Trekke opp rammene for og ha ansvar for driften av ph.d.-programmet
- Avgjøre søknader om opptak til ph.d.-programmet, oppnevne veiledere og ha ansvar for oppsigelse av avtaler om ph.d.-utdanningen

Forskningsutvalgets oppgaver: årshjul for faste saker

Med saker organisert i et årshjul vil vi kunne samle sentrale saker knyttet til vilkår for forskning, forskerrekruttering og forskerutdanning på faste tidspunkt og på denne måten få færre små saker om samme tema i løpet av året. Slik vil vi også kunne løfte sakene på et overordnet, strategisk nivå til videre diskusjon i fakultetsstyret.

I tillegg til de faste sakene vil det være løpende saker knyttet til ansettelses- og høringsinnspill og bestillinger fra fakultetsledelsen/universitetsledelsen.

Måned	Sak	Oppfølging	Fakultetsstyret
Januar	Tildeling Meltzer, Frihagen, små drift	Maria	
Februar/mars	FU regnskap foregående år og budsjett for kommende år	Henning/Ingrid /Lars Petter	
	BOA-regnskap foregående år	Randi/Daniel	X
	Forskningsinitiativ og -søknader til kommende frister	Randi/Daniel	X
	Rekruttering forskerlinjen	?	
April	Ph.d.-utdanningsmelding	Karoline	X
	Tilråding stipend forskerlinjen	?	
	Tilråding søknader om forskningstermin	Ingrid	X
Mai/Juni	Arrangementsoversikt og plan for gjennomføring for høstsemesteret	Maria/Henning	
	Tildeling Spire	Maria	
	Publiseringsstatistikk og analyse	Karoline	X
	Status handlingsplan for forskning	Ingrid	X
	Økonomirapport	Henning/Ingrid	
August/September	Oppnevning nye utvalgsmedlemmer gruppe B og D	Ingrid	
Oktober	Nye forskningsprosjekter og status pågående prosjekter	Randi/Daniel	X
	Årets ph.d.-utlysninger (over grunnbevilgning), status søkermasse	Karoline/ Daniel	
	Økonomirapport	Henning/Ingrid	
November/desember	Status/årsrapport forskergrupper	Maria/Ingrid	X
	Status rekrutteringer og kobling til forskningsområde	Ingrid/Maria	X
	Formidlingsrapport for foregående år og kommunikasjonsplan for forskning kommende år	Kim	X
	Oversikt vårens arrangementer og plan for gjennomføring	Maria/Henning	

Saken legges fram til diskusjon i FU

Er nåværende beskrivelse av FU sitt ansvar tilstrekkelig?

Vil en plan for faste saker kunne styrke FU sin rolle som et rådgivende organ for fakultetsledelsen og fakultetsstyret i forskningspolitiske og forskningsstrategiske spørsmål?

Burde årshjulet inneholde flere/færre saker?

Ragna Aarli
leder

Ingrid Birce Müftüoglu
sekretær

18.08.2023
INMU

Utvalg: Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
Sak: 53/24
Møtedato: 27.08.2024
Journalnummer:

Ny rettleiar for søkarar til stipendiatstilling og til bedømmelseskomité

Fakultetet er inne i ein prosess med gjennomgang og oppdatering av retningslinjer og informasjon knytt til ph.d.-utdanninga. Med stadig utvikling av ph.d.-programmet er det også naudsynt med jamnleg oppdatering av eksisterande retningslinjer, og av den informasjonen som ligg tilgjengeleg på fakultetet sine nettsider. Som ledd i denne prosessen har det blitt utforma ein ny rettleiar for bedømmelseskomité til tilsetjing i stipendiatstillingar, samt ny rettleiar for søkarar til stipendiatstilling.

Førre gong fakultetet oppdaterte rettleiar for søkjarar og rettleiar for bedømmelseskomité ved tilsetjing i stipendiarstilling var i 2019 (sjå [fakultetsstyresak 16/19](#)). Den gong vart det mellom anna fokusert på at prosjektskissa og vitskaplege publikasjonar skulle teljast med i vurderinga av fagleg nivå i større grad enn tidlegare (der hovudfokus hadde vore på karakternivå). Vitskaplege arbeid syner kvalitetar som gjerne ikkje er ein del av det ordinære studiet, men som er svært relevante for eit ph.d.-prosjekt, som td. evne til å gjennomføre større arbeid, avgrense faglege problemstillingar mm. Fokuset på vitskapleg arbeid som indikasjon på fagleg nivå er vidareført i den nye rettleiaren. I tillegg til å bidra til ei totalvurdering av fagleg nivå, kan også vitskapleg arbeid i somme høve veie opp for manglande karakternivå.

I den nye utgåva av rettleiaren for søkarar er det tatt omsyn til bruksområde og målgruppe for rettleiaren. Sidan denne teksten ligg på nettsidene til ph.d.-programmet, og har som målgruppe masterstudentar som vurderer å søke ph.d.-stilling, er det i revisjonen fokusert på at teksten skal vere klar og tydeleg, og at den ikkje skal vere for lang.

Forslag til vedtak:

Forskningsutvalet sluttar seg til dei reviderte retningslinjene med dei justeringane som kom fram i møtet.

Ragna Aarli
leiar

Karoline Aksnes
ph.d.-koordinator

Daniel Nygård
forskningsrådgjevar

Vedlegg:

1. Rettleiar til søkarar til stipendiatstillingar
2. Rettleiar til bedømmelseskomité for tilsetjing i stipendiatstilligar

20.08.2024

KARAKS

Veileder for søkere til stipendiatstilling

Vedtatt av fakultetsstyret xx 2024

1. Søknadens form og innhold

Dersom du søker på stipendiatstilling skal du bruke elektronisk søknadsskjema i Jobbnorge. Søknadsskjema finnes i utlysningen til den enkelte stillingen.

Utlysningen kan enten være åpen («stipendiat i rettsvitenskap»), eller rettet mot et bestemt fagområde (f. eks. konkurranserett, forvaltningsrett eller strafferett) eller være tilknyttet et bestemt forskningsprosjekt (f.eks.om juss og kunstig intelligens eller rettslige rammeverk for energiomstilling). I de to siste tilfellene må prosjektbeskrivelsen være innenfor rammene av det oppgitte tema i utlysningsteksten.

For opptak kreves femårig mastergrad eller tilsvarende utdanning (se [programbeskrivelsen](#) for ph.d.-programmet for utfyllende informasjon). Cand.jur. og hovedfag etter tidligere studieordning regnes som tilsvarende utdanning. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen utdanning som likeverdig. Nærmere utfyllende retningslinjer om de generelle kvalifikasjonskravene og kriterier for godkjenning av annen likeverdig utdanning, er fastsatt i veiledning for bedømmelseskomité for søkere til programmet.

Søkeren skal dokumentere et høyt faglig nivå som sannsynliggjør at vedkommende vil kunne klare å gjennomføre et doktorgradsprosjekt. Søknaden skal inneholde beskrivelse av et prosjekt på høyt faglig nivå og som er gjennomførbart i løpet av 3 år i 100% stilling. Se mer om krav til prosjektbeskrivelse under punkt 2. Det juridiske fakultets ph.d.-utdanning gir forskeropplæring innenfor rettsvitenskap. Det utelukker ikke prosjekter med tverrfaglige innslag og perspektiver. Det er utlysningsteksten som definerer kravet til grunnutdanning og faglig perspektiv.

Fakultetet legger til grunn at verken søkere fra EU-, EØS- eller andre land kan diskrimineres på bakgrunn av nasjonalitet. For utenlandske søkere vil det bli foretatt en vurdering av om utdanningen er likeverdig med kravet som er stilt i utlysningsteksten. For søkere uten kunnskaper i norsk eller et annet skandinavisk språk, forventes det gode engelskkunnskaper.

Søkeren trenger ikke å kontakte eventuelle veiledere selv, men vil få oppnevnt veiledere fra fakultetet ved eventuell oppstart som stipendiat.

Følgende vedlegg må følge søknaden:

- Prosjektbeskrivelse
- CV
- Masteroppgaven (om denne er elektronisk publisert, er det tilstrekkelig med en lenke)
- Vitnemål og karakterutskrift. Søkere som har sin utdanning fra utenfor Skandinavia, må legge ved HK-dir-godkjenning av utdannelsen, sertifisert oversettelse til engelsk eller skandinavisk, i tillegg til offisiell dokumentasjon som viser hvilke karakterer på vitnemålet som er på et høyt faglig nivå, og hvilke kriterier som ligger til grunn for en slik vurdering.

Søkere kan vedlegge

- Inntil 5 vitenskapelige publikasjoner. Dersom søkeren legger ved artikler i samforfatterskap må søkeren sende inn medforfattererklæring, som angir hvordan forfatterne har samarbeidet og eventuelt hvilke deler av arbeidet hver av forfatterne har skrevet

2. Krav til prosjektbeskrivelsen

Søkerne skal legge ved en prosjektbeskrivelse. Er denne fraværende eller har åpenbare mangler, skal søkeren bedømmes som ikke-kvalifisert. Prosjektbeskrivelsen skal være et selvstendig arbeid, men innholdet kan være drøftet med en prosjektleder for stillingen og/eller andre fagpersoner. Veiledning i forbindelse med søknadsprosessen er ikke særskilt honorert.

Prosjektbeskrivelsen skal normalt være på 6-10 sider om ikke annet er oppgitt i utlysningsteksten og skal skrives på et skandinavisk språk eller på engelsk.

- Prosjektets overordnede tema og hypoteser/problemstillinger må være tydelig forklart. Prosjektbeskrivelsen bør identifisere en tematikk som er tilstrekkelig spesifikt og avgrenset for å kunne behandles i et ph.d.-prosjekt.
- Formålet med prosjektet må forklares. Søker må vise at prosjektet vil bidra til ny kunnskap på fagområdet.
- Det må dokumenteres gode forutsetninger for å gjennomføre prosjektet og kunnskap om hvordan prosjektet forholder seg til eksisterende forskning.

- Planlagte metodiske innfallsvinkler i prosjektet må beskrives. Søker må vise at teorier og metoder som vil benyttes er anvendelige for prosjektets problemstilling eller at det er gode muligheter til å utvikle passende teorier og metoder underveis i forskningsprosjektet.
- Risiko i og/eller forskningsetiske sider ved prosjektet skal omtales: Søker bør forklare hvilke sider av prosjektet som er særlig utfordrende, og som potensielt kan volde problem i utføring av prosjektet. Søker bør også forklare hvordan slike utfordringer er tenkt håndtert.
- Søker skal utarbeide en fremdriftsplan for de ulike deler av forskningsarbeidet som sannsynliggjør at prosjektet kan fullføres innen normert tidsramme og den gitte finansieringsrammen.

3. Kvalifikasjoner som skal vurderes

Generelt skal det ved vurderingen av hvem som er best kvalifisert, legges vekt på utdanning, erfaring og personlig egnethet.

For utfyllende informasjon [se veiledning for bedømmere av søkere til stipendiatstillinger her](#).

For informasjon om ansettelsesprosesser for midlertidige vitenskapelige stillinger ved UiB ser [her](#).

Veileder for bedømmelseskomité til ansettelse i stipendiatstilling

Vedtatt av fakultetsstyret xx 2024

1. Bakgrunn og grunnlagsdokumenter

Følgende dokumenter er grunnlag for den sakkyndige komiteens arbeid:

- «Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat». (Kunnskapsdepartementet: 31. januar 2006 nr. 102) gitt med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universitet og høyskoler.
- «Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger» (vedtatt av universitetsstyret 28. mai 2014 med senere endringer og inntatt i regelsamlingen).
- Utlysningstekst med stillingsomtale.

Komiteens leder er ansvarlig for at komiteens innstilling er i samsvar med retningslinjene.

- Komiteen skal først avgjøre hvilke av søkerne som anses som kvalifiserte for stillingen.
- Dersom det er flere kvalifiserte søkere, skal komiteen deretter foreta en rangering av disse.

Vurdering og rangering skal bygge på en helhetlig vurdering. Generelt skal det ved ansettelser legges vekt på utdanning, erfaring og personlig egnethet for stillingen. Søkere til stipendiatstillinger skal særlig bedømmes etter sin evne til å gjennomføre en doktorgrad innenfor de rammene som stillingen setter. I så måte skal det vurderes om søkeren viser potensial for å produsere et vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå innenfor en tidsramme på tre år.

2. Vurdering av om søkeren er kvalifisert for stillingen

Den sakkyndige komiteen skal i innstillingen gi en begrunnet vurdering av om de ulike søkerne anses som kvalifisert til stillingen. Komiteen skal her vurdere om søkeren tilfredsstiller de faglige vilkårene for opptak på ph.d.-programmet ved Det juridiske fakultet, og om søkeren møter eventuelle faglige tilleggskrav som er presisert i utlysningsteksten for den aktuelle stillingen.

Kravene som spesifiseres under skal forstås som selvstendige vilkår. Komiteen skal også gjøre en samlet vurdering av hvorvidt søkeren er faglig kvalifisert for ansettelse.

a) Krav til grunnutdanning

Ifølge [programbeskrivelsen](#) for ph.d.-programmet kreves femårig mastergrad eller tilsvarende utdanning. Cand.jur. og hovedfag etter tidligere studieordning regnes som tilsvarende utdanning, og komiteen kan etter særskilt vurdering også godkjenne annen utdanning.

Ved vurdering av grunnutdanning må komiteen være bevisst de formuleringene som er brukt i utlysningsteksten. Kreves «mastergrad i rettsvitenskap eller tilsvarende juridisk utdanning» må søkeren ha en utdanning som kvalifiserer for å jobbe som jurist. Kreves «mastergrad i rettsvitenskap eller tilsvarende utdanning» betyr dette at også andre utdanninger av tilsvarende nivå kan kvalifisere,

dersom denne kan danne grunnlag for å skrive en doktoravhandling i rettsvitenskap. I de tilfeller der søker ikke har utdanning innenfor rettsvitenskap, må komiteen foreta en konkret vurdering av søkerens kvalifikasjoner og ta stilling til om disse gir grunnlag for å gjennomføre ph.d.-programmet og det foreslåtte doktorgradsprosjektet.

Fakultetet legger til grunn at verken søkere fra EU-, EØS- eller andre land kan diskrimineres på bakgrunn av nasjonalitet. For utenlandske søkere må komiteen imidlertid foreta en vurdering av om utdanningen er likeverdig med kravet som er stilt i utlysningsteksten.

Søkere med utdanning fra utlandet blir i utlysningsteksten normalt bedt om å sende inn bekreftelse på godkjenning av utenlandsk høyere utdanning fra HK-dir (tidligere Nokut). Komiteen kan også be administrasjonen om å innhente en slik vurdering fra HK-dir dersom dette er aktuelt. Søkere bes også normalt om å sende inn et «Diploma Supplement», som er et følgebrev til vitnemål fra høyere utdanning, som gir en standardisert beskrivelse av oppbygging, nivå, struktur, innhold og status av utdanningen til søkeren. Mangler godkjenning av utenlandsk utdanning eller «Diploma supplement» / tilsvarende dokumentasjon, kan bedømmelseskomiteen vurdere at søker ikke har dokumentert at kravet til grunnutdanning er oppfylt.

b) Krav til faglig nivå

Ifølge programbeskrivelsen for ph.d.-programmet i rettsvitenskap må søkerne dokumentere et høyt faglig nivå. Kravet kan anses som oppfylt på to måter:

- 1) *Søkeren har et vektet snitt på karakteren B eller bedre.*

I beregningen av karaktersnitt vektet de ulike karakteren etter studiepoeng. Et noe lavere karaktersnitt kan bli akseptert dersom karakterene viser progresjon mot slutten av studiet og/eller som er relevante for søkerens doktorgradsprosjekt. For utenlandske søkere vil «Diploma supplement» eller tilsvarende dokument gi en veiledning over karaktersystemet ved den/de aktuelle institusjonene, og hvor stor prosentandel som i gjennomsnitt får de ulike karakterene over en lenger tidsperiode.

- 2) *Søkeren har gjennom rettsvitenskapelige arbeider og/eller annen erfaring dokumentert et faglig nivå som tilsvarer et vektet snitt på karakteren B eller bedre.*

For søkere som ikke møter kravet om karakternivå kan komiteen vurdere om rettsvitenskapelige arbeider, erfaring og/eller andre forhold kan veie opp for karakternivå. Komiteen skal legge til grunn at jo svakere karakternivået er, desto mer kreves av annen dokumentasjon på at kandidaten kan prestere på høyt faglig nivå.

Publiserte eller upubliserte vitenskapelige arbeider kan vektlegges i en samlet vurdering. Komiteen skal foreta en kvalitetsvurdering etter den praksis som er etablert blant fagfeller av hvorvidt arbeidene viser evne til selvstendig arbeid og bidrar til å utvikle ny faglig kunnskap. At arbeidet ikke er publisert, er uten betydning, men komiteen må da foreta en vurdering av om arbeidet er tilstrekkelig ferdig til at det kan dokumentere et høyt faglig nivå. Ved flerforfatterskap skal søkerens bidrag identifiseres eksempelvis gjennom medforfattererklæring.

Tilleggsutdanning kan vektlegges i en samlet vurdering, særlig dersom utdanningen er relevant for det aktuelle prosjektet. Eksamener uten tilknytning til juridiske fag skal normalt tillegges begrenset vekt.

Arbeidserfaring skal i utgangspunktet ikke regnes som dokumentasjon på høyt faglig nivå. Dokumentert erfaring med oppgaver og/eller tematikker som er relevant for prosjektet eller indikerer evne til å gjennomføre et avhandlingsprosjekt, for eksempel i utrednings- eller rapportssammenheng, kan likevel vektlegges.

Masteravhandlinger og andre studentarbeider er i utgangspunktet en del av en eksamensprestasjon og skal ikke vurderes som vitenskapelige arbeider, med mindre arbeidene også har resultert i en publikasjon i en anerkjent kanal.

c) Krav til prosjektbeskrivelse

Søker skal normalt legge ved en prosjektbeskrivelse som følger de krav til format og innhold som er angitt i Veiledning for søkere til stipendiatstilling. Dersom utlysningsteksten ber om et annet format og/eller innhold er det kravene i utlysningsteksten som gjelder. Komiteen skal i sin vurdering vektlegge om:

- Det overordnede temaet og hypoteser/problemstillinger er tydelig forklart, og om det er identifisert en tematikk som er tilstrekkelig spesifikk og avgrenset til å kunne behandles i et ph.d.-prosjekt.
- Begrunnelse og berettigelse av prosjektet er forklart, og om prosjektbeskrivelsen viser at prosjektet vil bidra til ny kunnskap på fagområdet.
- Prosjektet forholder seg til eksisterende forskning på feltet, og om prosjektbeskrivelsen viser gode kunnskaper om det aktuelle forskningsområdet.
- Beskrivelse av teori og metode er troverdige og anvendelige for prosjektets problemstilling eller at det eventuelt fremstår som realistisk å utvikle passende metoder og teorier underveis i forskningsprosjektet.
- Risiko i og/eller forskningsetiske sider ved prosjektet er vurdert, og om prosjektbeskrivelsen på tilstrekkelig vis forklarer hvordan slike utfordringer er tenkt håndtert.
- Det er utarbeidet en fremdriftsplan for de ulike deler av forskningsarbeidet som sannsynliggjør at prosjektet kan fullføres innen normert tidsramme og den gitte finansieringsrammen.

Er prosjektbeskrivelsen fraværende eller har åpenbare mangler, skal søkeren bedømmes som ikke-kvalifisert. Det samme gjelder der prosjektbeskrivelsen ikke tilfredsstiller eventuelle tematiske eller metodiske tilleggskrav som er angitt i utlysningsteksten, selv om prosjektet som sådan har kvaliteter som kunne gitt grunnlag for opptak. Dersom komiteen finner at en kandidat fyller alle øvrige krav til ansettelse som stipendiat, men prosjektskissen vil kreve betydelig videreutvikling/omarbeiding for å gi grunnlag for opptak til ph.d.-programmet skal dette bemerkes i bedømmelsen.

d) Krav til språkkunnskaper

I tråd med programbeskrivelsen for ph.d-programmet forventes det gode engelskkunnskaper for søkere uten kunnskaper i norsk eller et annet skandinavisk språk. Dersom språkkunnskaper ikke er dokumentert, kan søkeren bedømmes som ikke-kvalifisert. Dersom komiteen er i tvil om søkeren oppfyller kravet, skal dette bemerkes i bedømmelsen.

e) Øvrige krav

Stillingsutlysningen kan presisere krav til kvalifikasjoner som går utover kravene til opptak på ph.d.-programmet. Ofte vil disse kravene være knyttet til erfaring med et angitt rettsområde. Komiteen skal avklare om søkerne imøtekommer disse kravene.

3. Vurdering og rangering av kvalifiserte søkere

I rangeringen mellom flere søkere, skal komiteen legge vekt på:

- Søkernes faglige nivå
- Kvaliteten på prosjektskissen
- Øvrige kvalifikasjoner

Komiteen skal i sin vurdering ta hensyn til hvor lang tid det har gått siden søkeren fullførte sin utdanning. En ph.d-grad er en svenneprøve til academia og nyutdannede uten andre faglige kvalifikasjoner skal ha mulighet til å bli stipendiater. Det skal derfor legges mest vekt på nylig oppnådde resultater. Faglig nivå og kvalitet på prosjektskisse skal normalt veie tyngre enn øvrige kvalifikasjoner.

Faglig nivå

Komiteen skal i vurderingen legge vekt på søkerens karakternivå, kvaliteten på vitenskapelige arbeider eller annet tekstarbeid og eventuelle andre relevante momenter. Komiteen skal også vurdere relevansen av dokumentert utdanning, erfaring og arbeid opp mot doktorgradsprosjektet og den utlyste stillingen. Komiteen har anledning til å særlig vurdere omfang, relevans og kvalitet på søkerens masteroppgave.

Kvaliteten på prosjektskissen

Ved vurderingen av prosjektbeskrivelsen, skal det legges vekt på hvilket kunnskaps- og analysenivå søkeren utviser, bevissthet om både potensiale i og risiko ved prosjektet, og hvilket vitenskapelig potensiale beskrivelsen generelt reflekterer.

Øvrige kvalifikasjoner og egenskaper

Utlysningsteksten kan angi nærmere ønskede kvalifikasjoner for stillingen som komiteen skal ta hensyn til. Generelt kan følgende momenter vektlegges:

- Gjennomført forskerlinje
- Pedagogiske kvalifikasjoner (f. eks. arbeid som arbeidsgruppetleder eller vitenskapelig assistent med undervisningsoppgaver)
- Formidlingsarbeid (f. eks. skriving av kronikker)

- Faglige kvalifikasjoner av annen art (f. eks. erfaring som vitenskapelig assistent eller annen yrkeserfaring som jurist).
- Administrative kvalifikasjoner og annen virksomhet
- Frivillige verv

4. Bedømmelsens form

Komiteens innstilling skal utformes slik at følgende punkter blir dekket:

- Redegjørelse for komiteens formelle grunnlag for vurderingene; forskrifter, gjeldende regler fra Regelsamlingen til UiB, utlysningstekst med stillingsomtale, veiledninger osv. som er grunnlaget for komiteens arbeid.
- Redegjørelse for søkermassen til stillingen. Hver søker listes opp med navn og personalia, og komiteen skal vurderer om søkeren tilfredsstillende utlysningens formelle krav og om nødvendig dokumentasjon er vedlagt søknaden. Der kravene ikke innfris gis en kort redegjørelse for hvilke mangler søker/søknaden har.
- Gjennomføring av en bedømmelse av søkere som tilfredsstillende formelle krav. Hver søker gis en kort omtale med hensyn til utdanning, eventuell yrkeserfaring og andre kvalifiserende meritter. Prosjektbeskrivelsen skal omtales særskilt og komiteen skal vurdere prosjektets potensial for en rettsvitenskapelig doktorgrad. Komiteen skal også vurdere eventuelle innsendte vitenskapelige arbeider. Vurderingen av hver av søkerne avsluttes med konklusjon om hvorvidt søkeren er kvalifisert for stillingen.
- Komiteen gir avslutningsvis en samlet, sammenlignende vurdering av de best kvalifiserte søkerne som grunnlag for å konkludere med rangering av minst 3 kandidater dersom så mange er funnet kvalifisert.

Komiteen skal gi en veiledende vurdering og rangere søkerne i tråd med de ovenfor angitte kriteriene. Er det bare utlyst én stilling, skal de tre best kvalifiserte søkerne rangeres. Ved flere stillinger skal det rangeres tre flere søkere enn det er stillinger for. Dersom søkere av begge kjønn har tilnærmet likeverdig kompetanse, må dette fremgå klart av vurderingen. Komiteen skal ikke uttale seg om spørsmål om likestilling, fortrinnsrett, personlig egnethet eller andre forhold som ikke gjelder søkerens samlede dokumenterte faglige kvalifikasjoner, jf. UiBs Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger pkt. 6.2.3. Komiteen skal heller ikke ta stilling til om søkerne skal tilbys fire års stilling mot undervisningsplikt.

Utvalg: Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
Sak: 54/24
Møtedato: 27.08.2024
Journalnummer:

Opptak til pilot-ph.d.-kurs i Vitskapsteoretisk fordjuping og analyse

Det juridiske fakultet, i samarbeid med Senter for vitskapsteori (SVT), vil hausten 2024 gjennomføre ein pilot i det nye ph.d.-emnet Vitskapsteoretisk fordjuping og analyse (emneskildring vedlagt), jf. [FU-sak 11/24](#).

Våren 2024 vart det sendt ut informasjon om emnet til alle ph.d.-kandidatar og rettleiarar ved fakultetet. Her vart interesserte kandidatar oppmoda til å sende inn søknad i form av eit motivasjonsbrev på om lag ei side med forklaring av eit tema som dei ynskjer å utforske, døme på relevant litteratur, og tentative planar for gjennomføring av emnet med seminar og aktuelle fagpersonar å invitere (vedlegg 2).

Jf. [FU-sak 11/24](#) skulle søknadane i første omgang bli behandla av ph.d.- sekretariatet ved fakultetet (som består av prodekan for forskning, leiar av ph.d.-programmet og ph.d.-koordinator), før ph.d.-sekretariatet skulle utarbeide ei anbefaling som vil bli endeleg behandla i FU. I ein prøveperiode på 2 år vil fakultetet ha eit tak på maksimalt 2 innvilga søknader per år.

Fakultetet har berre motteke ein søknad om plass på emnet hausten 2024. Denne søknaden er sendt inn av stipendiat Vilde Vrålid (vedlegg 3). Ph.d.-sekretariatet har vurdert søknaden og anbefalar at Vrålid får innvilga plass på emnet hausten 2024.

Forslag til vedtak:

Vilde Vrålid vert tatt opp på emnet Vitskapsteoretisk fordjuping og analyse som skal gå haust 2024.

Ragna Aarli
leiar

Karoline Aksnes
ph.d.-koordinator

UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Vedlegg:

1. Emneskildring *Vitskapsteoretisk fordjuping og analyse*
2. Utlysing av to ledige plassar til "pilot"-versjonen av emnet hausten 2024
3. Søknadsbrev frå kandidat Vilde Vrålid

07.08.2024

KARAKS

(PHDJUR907)

Namn på emnet (nynorsk)

Namn på emnet (bokmål)

Namn på emnet (engelsk)

Studiepoeng

Studienivå

Undervisningsspråk

Undervisningssemester

Mål og innhald

(PHDJUR907)

Vitskapsteoretisk fordjuping og analyse

Vitenskapsteoretisk fordypning og analyse

x

5

Ph.d.

Norsk, engelsk ved behov

Haust eller vår

Mål:

Dette er eit emnetilbod for dei som ønsker fordjuping i vitskapsteoretiske spørsmål innanfor rettsvitskapen, gjennom utforsking av vitskapsteoretiske aspekt ved avhandlingsprosjektet sitt. Emnet kan tas etter midtvegsevaluering. Emnet har som mål å gi kandidatane moglegheit til å gå gjere eit sjølvstendig djupdykk i teoretiske, etiske, epistemiske eller metodologiske utfordringar gjennom å nytte vitskapsteori som reiskap og arbeidsmåte.

Innhald:

Emnet bygger på at kandidaten identifiserer ei vitskapsteoretisk problemstilling i sitt avhandlingsprosjekt. Med utgangspunkt i den inneber kurset ein fordjupande refleksjon rundt problemstillinga sin karakter, gjennom identifisering av og bruk av eksisterande litteratur og diskusjonar til, og utvikling av analytiske og teoretiske reiskap for å handtere den identifiserte problemstillinga. Kurset er lagt opp

omkring skrijving av eit vitskapsteoretisk essay, som presenterast og kommenterast av utvalde fagpersonar.

Læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten skal ha

- *Kunnskap om kva som kjenneteiknar vitskapsteoretiske problemstillingar*
- *Kunnskap om teoretiske og analytiske perspektiv og ressursar for løysing av vitskapsteoretiske problemstillingar*
- *Kunnskap om sentrale vitskapsteoretiske problemstillingar innanfor sitt aktuelle avhandlingsområde*

Ferdigheiter

Kandidaten skal

- *Kunne identifisere kjenneteikn ved rettsvitskaplege avhandlingar og val og utfordringar knytt til skrijving av slike*
- *Kunne identifiserer problemstillingar og diskusjonar av relevans for å forstå og handtere vitskapsteoretiske problemstillingar i rettsvitskapleg arbeid*

- *Kunne nytte vitenskapsteoretiske perspektiv som reiskap til å tenkte refleksivt rundt og kritisk vurdere egne fag og problemstillinger ein arbeider med innanfor faget, inkludert i avhandlingsarbeidet sitt*

Generell kompetanse

Kandidaten

- Skal ha generell kompetanse til å skilje rettsvitenskap frå anna juridisk verksemd ved å tematisere vitenskapsteoretiske spørsmål og premisser i rettsvitenskaplege arbeid
- Skal ha generell kompetanse til å forstå og utnytte andre fagperspektiv enn det juridiske til å identifisere og drøfte vitenskapsteoretiske problemstillinger
- Skal ha generell kompetanse til å ta del i diskusjonar om og ha meiningar om vitenskapsteoretiske spørsmål i prosjekt og arbeid som kandidaten elles ikkje har eigen kompetanse på.

Krav til forkunnskapar

Gjennomført den obligatoriske delen av ph.d.-opplæringa, med unntak av den opne delen på programmet.

Krav til studierett

Opptak til ph.d.-programmet ved Det juridiske fakultet og gjennomført midtvegsevaluering.

Arbeids- og undervisningsformer

Fleksibelt undervisningsopplegg der kandidaten utviklar eitt eller fleire vitenskapsteoretisk element i avhandlinga si. Kandidaten driv prosessen sjølv med hjelp og rettleiing frå Senter for vitenskapsteori, ph.d.-programleiar og eventuelt andre fagpersonar som vert engasjert i det konkrete tilfellet. Kandidaten kan til dømes initiere seminar og invitere eksterne samarbeidspartnarar for å drøfte særlege vitenskapsteoretiske utfordringar i avhandlinga. Eit anna opplegg vi kunne vere å hospitere ved SVT. Resultata i form av eit vitenskapsteoretisk essay knytt til avhandlinga leggast fram for ph.d.-programleiar og rettleiar frå SVT for godkjenning av kurset, eventuelt i samband med presentasjon for forskargruppe eller anna fagforum.

Obligatorisk

Møtepunkt og gjennomføring etter avtale

Det vert no lyst ut to plassar til «pilot»-versjonen av emnet Vitskapsteoretisk.fordjuping.og.analyse som skal gå haust 2024. Bakgrunnen er arbeidet som er gjort i prosjektet Rettsvitskap.for.ei.ny.tid;Nye.vitskapsteoretiske.og.tverrfaglege.utfordringar, i samarbeid med Senter for vitskapsteori (SVT). Emnet vil vere eit individuelt tilbod om fordjuping i vitskapsteoretisk analyse av premissar og perspektiv i avhandlingsprosjektet til kandidatane. Emnet er tenkt som eit frivillig supplement for kandidatane som ynskjer å fordjupe seg vidare i vitskapsteoretiske spørsmål innanfor rettsvitskapen, gjennom utforsking av vitskapsteoretiske og etiske aspekt ved avhandlingsprosjektet sitt, og vil gje 5 studiepoeng på open del av ph.d.-programmet.

Eit sentralt element i emnet er at kandidaten sjølv skal drive prosessen: Kandidaten vil sjølv velje ut tema og litteratur i samarbeid med rettleiar og fagpersonane tilknytt kurset, og arrangere eit seminar eller liknande med inviterte ekspertar for å drøfte særlege vitskapsteoretiske utfordringar i avhandlinga si. Kvar kandidat i emnet vil samstundes få totalt 20 timar rettleiing. 10 av desse timane vil vere utført av ein fagperson ved fakultetet og dei resterande 10 timane av ein fagperson ved Senter for vitskapsteori. Resultata av utforskinga, rettleiinga og evt. seminara som kandidaten sjølv arrangerer, skal leggst fram for utvalde fagpersonar frå Det juridiske fakultetet og Senter for vitskapsteori i form av eit vitskapsteoretisk essay. Essayet kan utformast som eit kapittel, som ein del av eit kapittel eller som ein artikkel i avhandlinga. I tillegg til å gje kandidaten fagleg fordjuping, vil opplegget gje kandidaten trening i forskingsleiing og samstundes skape fagleg aktivitet i kandidaten sitt fagmiljø.

Emnet er innretta primært mot kandidatar i siste halvdel av ph.d.-perioden, etter midtvegsevalueringa. Samstundes tek vi gjerne imot søknadar og meldingar frå alle som har interesse av å gjennomføre eit slikt emne som del av avhandlingsarbeida sine.

Interesserte kandidatar må utarbeide ein søknad i etterkant av midtvegsevalueringa som inneheld eit motivasjonsbrev på om lag ei side med forklaring av eit tema som dei ynskjer å utforske, døme på relevant litteratur og tentative planar for gjennomføring av emnet med seminar og aktuelle fagpersonar å invitere. Søknaden sendast til ph.d.-koordinator innan 15. mai 2024, og vil i første omgang bli behandla av ph.d.- sekretariatet ved fakultetet (som består av prodekan for forskning, leiar av ph.d.-programmet og ph.d.-koordinator). Ph.d.-sekretariatet vil utarbeide ei anbefaling som vil bli endeleg behandla i FU.

Søknad til vitenskapsteoretisk fordjupning og analyse

Spørsmålet for avhandlingen er når tvingende lovbestemmelser kan tolkes utvidende eller innskrenkende til å ramme tilpasninger i formueretten. En tilpasning i avhandlingens forstand foreligger der det er foretatt en disposisjon, avtale eller handling som faller utenfor ordlyden i en tvingende bestemmelse eller innenfor ordlyden i en (for den disponerende parten) gunstig lovbestemmelse, på en måte som er formålsstridig.

Analyser av forarbeider og høyesterettspraksis på en rekke formuerettslige felt viser at det stadig vektlegges som et *nødvendig* argument for utvidende eller innskrenkende tolkning ved tilpasninger, at den aktuelle disposisjonen er gjennomført på den konkrete måten med motiv om å komme utenfor den tyngende bestemmelsen eller innenfor den gunstige bestemmelsen. Argumentet vektlegges ofte i tillegg til argumenter knyttet til lovformål eller argumenter om at den foretatte disposisjonen har nært like virkninger som disposisjoner som omfattes eller ikke omfattes av den aktuelle lovbestemmelsen. Høyesterett har i Rt. 2012 s. 1268 (Nordavis) uttrykkelig knyttet motivasjonsargumentet til en metodenorm, der det formuleres «en rettssetning om at man ved rene omgåelser må kunne se bort fra den løsning som ellers ville følge av alminnelig tolkning». I samme sak omtales vurderingen som en «rettsstridsvurdering».

Normalt uttales det ikke eksplisitt hvilken type rettsdannelse domstolene selv mener at de benytter. Her ligger potensiale for teoretisering.

Et spørsmål er hvordan vi kan og bør forstå disse observasjonene: Fordi motivasjonsargumentet er *nødvendig* for å begrunne en utvidende eller innskrenkende tolkning, har det tilsynelatende større vekt enn hva det antas at et rene godhetsvurderinger («reelle hensyn») normalt har i rettsanvendelsen for å begrunne en rettsregel som fraviker den en klar ordlyd taler for. Kan vektleggingen av partenes motiv knyttes til en særskilt metodenorm (et rettskildепrinsipp) for når det kan tolkes innskrenkende eller utvidende i saker der nærmere definerte forutsetninger er oppfylt eller har argumentet et slikt innhold og en systematisk plassering i argumentasjonen at man heller bør forstå det som utslag av en (materieell) unntaksnorm som «korrigerer» den i utgangspunktet ferdig tolkede rettsregelen? Jeg vil gjerne diskutere om det er et slikt skille, og om enkelte verdier er mer grunnleggende og kanskje mer bindende i rettsanvendelsen i formueretten enn «reelle hensyn», men jeg vet ikke hvilken litteratur jeg kan eller bør bruke for å utvikle disse perspektivene ut over alminnelig, juridisk metodelitteratur.

Jeg tror at det skisserte spørsmålet henger tett sammen med et annet spørsmål: Dersom jeg konkluderer med at vi må forstå argumentasjonen som utslag av en særskilt metodenorm, er neste spørsmål om observasjonene (knyttet til enkelte formuerettslige felt) gir grunnlag for å påstå at det eksisterer en særskilt metodenorm i formueretten mer generelt. Norsk juridisk metodelitteratur beskriver i liten grad hvilke normative forutsetninger rettskildelæren bygger på. Det skyldes nok at f.eks. Eckhoff og Nygaard først og fremst tar sikte på å *beskrive* rettskildelæren (deskriptivt). Jeg vil gjerne diskutere i hvor stor grad jeg må og hvordan jeg eventuelt kan eller bør utvikle de normative forutsetningene som jeg skal teste observasjonene mot, for å vurdere om det eksisterer en særskilt metodenorm i formueretten.

Søker: Vilde Vrålid

Et perspektiv kunne trolig vært å drøfte de grunnleggende normative forutsetningene for (formue)retten og juridisk metode i samfunnet ved bruk rettsfilosofisk litteratur. Dette er for krevende i den gjenstående delen av prosjektperioden. Jeg ønsker likevel å ikke bare lene meg på beskrivelser i den deskriptive metodelitteraturen og formuerettslig litteratur. Jeg vil gjerne fordype meg i om det er mulig å utvikle de normative forutsetningene for formueretten og rettskildelæren en måte som ikke involverer å etablere en fullstendig filosofisk posisjon slik som skissert og som heller ikke bare lener seg på den eksisterende metode- og formuerettslige litteraturen.

Utvalg: Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
Sak: 55/24
Møtedato: 27.08.2024
Journalnummer:

Forslag om ekspertseminar og fagmiljøenes rolle i oppfølging av midlertidig ansatte

Professor Tore Lunde fremmet i e-post 24. mai adressert forskningsutvalget, prodekan for forskning og visedekan for forskningsledelse og innovasjon og ph.d.-programleder et forslag om å gjeninnføre ekspertseminaret i ph.d.-utdanningen, som et tillegg til midtveiseevalueringen.

Ekspertseminaret ble tidligere arrangert omtrent ett år før tentativt innleveringstidspunkt. Lunde viser i eposten til at det i dag eksisterer et «behov for å «institusjonalisere» eit ekspertseminar når ph.d.-prosjektet etter planen skal ha nådd eit høgt modningsnivå, presumptivt langt utover kva som var status ved midtvegsevalueringa» (forslaget er vedlagt saken) .

Ordningen med ekspertseminar ble forlatt med etablering av et mer organisert phd.program. Ph.d.-sekretariatet har drøftet forslaget og anerkjenner verdien av et slikt seminar, men har ikke kapasitet til å påta seg ansvaret for ytterligere arrangementer for den enkelte kandidat gjennom ph.d-forløpet.

Kandidatene som har hatt midtveiseevaluering arrangert av ph.d.-programmet vil utvilsomt ha stor nytte av et sluttseminar i et annet fora for et annet publikum. Ph.d.-sekretariatet vil oppmuntre forskergruppene til å organisere slutt-/oppsummerings-/ekspertseminar mot slutten av ph.d.-perioden for kandidater tilknyttet sitt forskningsmiljø. Det er forskergruppene som har best kjennskap til fagmiljøet som kandidaten tilhører og vil være best rustet til å organisere et slikt seminar. Det er allerede flere miljøer på fakultetet som arrangerer slike sluttseminar for ph.d.-kandidater.

I de nye retningslinjene for forskergrupper er oppfølging av midlertidig ansatte vektlagt, og eventuell organisering av sluttseminar vil være et godt bidrag i denne sammenheng ([fakultetsstyresak 53/24](#)). I lys av de nye retningslinjene som skal gjelde fra 1. januar 2025 ser ph.d.-sekretariatet det som en naturlig oppfølging av Lundes henvendelse at forskergruppene tar til seg ideen om sluttseminar som en standard for de stipendiatene som faller inn under forskergruppens forskningsfelt.

Det er også viktig å nevne at vi i år tilbyr et pilot-ph.d.-kurs i vitenskapsteoretisk fordypning og analyse for kandidater i siste del av ph.d.-fasen ([FU-sak 11/24](#)). Om kurset videreføres vil dette være et permanent tilbud til kandidater som ønsker hjelp til fordypning og ferdigstilling i siste fase av ph.d.-løpet. Ivaretagelse av dette kurset ligger naturlig innenfor ph.d.-programmets mandat.

Forslag til vedtak:

Forskningsutvalget oppfordrer forskergruppene til å arrangere et sluttseminar for stipendiatmedlemmer i gruppen som en del av forskergruppens program.

Ragna Aarli
leder

Karoline Aksnes
ph.d.-koordinator

19.08.2024
KARAKS

Forskningsutvalet

Det juridiske fakultet, her

Bergen, 24. mai 2024

Framlegg om gjeninnføring av ekspertseminar mot slutten av ph.d.-perioden

Eg føreslår med dette at fakultetet i ph.d.-utdanninga gjeninnfører det såkalla *ekspertseminaret* som var vanleg praksis før innføring av midtvegsevaluering. Framlegget er meint som eit supplement til dagens midtvegsevaluering, ikkje til erstatning for denne.

Ekspertseminaret blei som regel arrangert eit års tid før tentativt innleveringstidspunkt. Med dagens rammer for ph.d.-utdanning er dette utløpet av år 3, omlag eitt år etter midtvegsevalueringa.

Framlegget er grunna i at eg meiner det eksisterer eit behov for å «institusjonalisere» eit ekspertseminar når ph.d.-prosjektet etter planen skal ha nådd eit høgt modningsnivå, presumptivt langt utover kva som var status ved midtvegsevalueringa.

Etter midtvegsevaluering vil dei fleste ph.d.-avhandlingar krevje *omfattande* arbeidsinnsats både når det gjeld struktur, kjeldarbeid/-analyser og tekstutforming. Eit ekspertseminar kan både fungere som motivasjonsfaktor, og som bidrag til ein viss kontroll med om prosjektet går i den retning og med den framdrift det bør gå i. Truleg kan eit ekspertseminar bidra til å unngå seinking i prosjekta, eller at avhandlinga ikkje blir levert i det heile.

Ein kan rett nok innvende mot framlegget at ph.d.-studentar, rettleiarar og forskargrupper allereie står fritt til gjennomføre seminar knytt til det einskilde ph.d.-prosjektet på eiga hand, utan at fakultetet treng å vere nemneverdig involvert – og det blir vel også i praksis gjort i somme prosjekt.

Omsynet til likebehandling talar likevel for at eit tilbod om ekspertseminar bør vere for alle ph.d.-studentar. Samstundes bør det vere høve til å takke nei til ekspertseminar, for stipendiatar som ikkje ønskjer det.

Dersom re-etablering av ekspertseminar blir realisert, bør ein ta sikte på at persongalleriet som deltar, ikkje er heilt identisk med deltakinga på midtvegsevalueringa, av omsyn til at avhandlinga vert vurdert med «friske auge», utan nemneverdig førehandskjennskap til denne. Talet på personar bør heller ikkje vere for høgt, anslagsvis 2-3 kommentatorar.

Utover det som er skissert, har eg ikkje sterke oppfatningar om korleis eit ekspertseminar bør organiserast og gjennomførast.

Med venleg helsing
Professor Tore Lunde

Utvalg: Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet
Sak: 56/24
Møtedato: 27.08.2024
Journalnummer:

Arbeidsgruppe for vurdering av ordningen for forberedelse og gjennomføring av disputas ved Det juridiske fakultet

Forskningsutvalget bes om å vedta mandat for og sammensetning av en arbeidsgruppe som skal se nærmere på ordningen for forberedelse og gjennomføring av disputaser ved Det juridiske fakultet.

Bakgrunn

Koronaepidemien 2020-2022 førte til at alle læresteder ble tvunget til å finne alternative løsninger for praktisk gjennomføring av disputaser. Erfaringer fra denne tiden var at digital tilrettelegging gjorde det mulig å ha opponenter som deltok fra sitt hjemmekontor og publikum som ikke var til stede var Bergen. Det var tidvis større oppmøte til prøveforelesninger og disputaser under epidemien enn før og etter. I kjølvannet av epidemien har flere institusjoner videreført digitale løsninger, dels av klimahensyn for å begrense reisevirksomhet og dels av hensyn til å nå ut til et bredere publikum. Ved vårt fakultet er det ikke etablert noen rutine for strømming av disputaser, men flere kandidater har etterspurt dette. Våren 2024 ble enkelte disputaser gjennomført med ad hoc-løsninger for digital tilstedeværelse fra publikum. Spørsmålet om når disputasrommet bør utvides digitalt for opponenter og publikum bør drøftes nærmere.

Forutsetningene for å tilgjengeliggjøre avhandlingen før disputas har også endret seg. I dag er det sjelden andre enn kandidat og bedømmelseskomité har sett avhandlingen før disputasdagen. Muligheten for digital tilgjengeliggjøring og deling av avhandlingseksemplar i god tid før disputas er en ny mulighet som det bør vurderes å lage rutiner for.

En annen grunn til å se nærmere på dagens ordning er at det de senere årene har blitt vanskeligere å samle fagfellesskapet om prøveforelesninger og disputaser. Oppmøte på disputaser er av betydning for hvor godt kjent fagfellesskapet blir med de avhandlingene som blir forsvart. De praktiske rammene for gjennomføring av prøveforelesning og disputaser er av betydning for mulighetene disse arrangementene har til å bli samlingssteder for faglig diskusjon og utvikling. De mer detaljerte retningslinjene for gjennomføring av prøveforelesning og disputas (tidspunkt, varighet og rollefordeling mellom ulike opponenter) er i stor grad selvpålagte og bygger på tradisjoner som ikke lenger har like sterkt fotfeste ved andre læresteder i Norge eller Norden. Vår tradisjon med prøveforelesning dagen før disputas, at førsteopponenten gir et sammendrag av avhandlingen m.v. er eksempler på dette. Andre steder holdes prøveforelesning og disputas på samme dag, og hovedregelen kan være at kandidaten selv får anledning til å presentere avhandlingen. Det bør vurderes om endringer i gjeldende ordning kan bidra til å styrke den praktiske gjennomføringen av, interessen for, og betydningen av phd.-avhandlingene og disputaser for fagfellesskapet.

Dagens ordning

Dagens ordning for forberedelse og gjennomføring av disputaser er beskrevet i et samledokument med tittelen "Om avslutning og disputas ved Det juridiske fakultetet, Universitetet i Bergen" (Vedlegg). Dokumentet samler tre ulike tekster med veiledning til henholdsvis kandidater, medlemmer av bedømmelseskomiteer og disputasledere.

Den første teksten i samledokumentet (s. 1-9) er særlig myntet på veiledning av kandidater. I punkt 5 og 6 gis det forholdsvis detaljerte beskrivelser av forberedelse og gjennomføring som blant annet oppgir hvilke ukedager en disputas "vanligvis" avholdes på, klokkeslett og varighet for disputas. I punkt 8 gis det en tidsplan for avslutning av forskerutdanningen, fra innlevering av avhandling til doktorpromosjon.

Den andre teksten i samledokumentet (s. 10-11) gir veiledning til bedømmelseskomiteen og har tittelen "Orientering om doktordisputaser ved Det juridiske fakultet." Teksten gir forholdsvis utførlige anvisninger på hva som er "vanlig" format og innhold på bidragene fra de to opponertene under disputasen. Her er det blant annet påpekt at det er vanlig at førsteopponenten gir et sammendrag av avhandlingens innhold.

Den tredje teksten i samledokumentet (s. 12-14) er en kjøreplan som først og fremst er myntet på disputasleder. Den inneholder manuskript for innledning, introduksjoner, overganger og avslutning av en disputas.

Samledokumentet ble sist oppdatert i desember 2019. Den siste oppdateringen implementerte endringer som fulgte av at UiB endret sin ph.d.-forskrift i 2018 og vedtok ny programbeskrivelse for ph.d.-utdanning i 2019. I 2022 foretok UiB en helhetlig revisjon av de tre ulike doktorgradsforskriftene. Endringene tok sikte på å fjerne mindre feil og oppdatere regelverket for en ph.d.-utdanning som er i konstant endring. I den någjeldende [forskriften for philosophia doctor \(ph.d.\)](#) er kompetansen til å utstede vitnemål overført til fakultetene. Det er for øvrig ikke foretatt substansielle endringer av betydning for hvordan selve disputasen skal forberedes og gjennomføres. Fakultetene har i den nye forskriften fått en ny *generell hjemmel* i § 3 tredje ledd til å vedta utfyllende regler som ikke er i strid med forskriften. Utviklingen kan i så måte sies å ha gått i retning av å gi fakultetene noe større autonomi.

Det er fastsatt i forskrift at kandidaten skal gjennomføre prøveforelesning over et oppgitt emne før disputas og at kandidaten skal gi et offentlig forsvar av det vitenskapelige arbeidet i sin avhandling i form av en disputas. Forskriften fastsetter at både prøveforelesning "som hovedregel holdes ved Universitetet i Bergen" og at fakultetet avgjør hvilket språk som kan benyttes. Fakultetet har ellers frihet til å gi rammer for hvilke emner som kan oppgis som prøveforelesningstema, og finne praktiske løsninger for gjennomføring av så vel prøveforelesning som disputas. Dette gir fakultetene anledning til å fastsette prosedyrer som er tilpasset fagfeltet og tradisjoner i fagfellesskapet.

Oppdrag

Det foreslås at det nedsettes en arbeidsgruppe med følgende mandat:

1. *Arbeidsgruppen skal komme med forslag til mulige endringer i ordningen for forberedelse og gjennomføring av prøveforelesning og disputas som kan bidra til å styrke tilgjengelighet, kunnskap, diskusjon og interesse knyttet til avhandlinger som blir funnet verdig til forsvar for graden ph.d. Arbeidsgruppen skal vurdere om*

endringer i ordningene for trykking og tilgjengeliggjøring av avhandlingsteksten i forkant av disputas kan gjøre avhandlingen kjent for flere før disputasdagen. Arbeidsgruppen skal også vurdere prosedyrene for forberedelse og gjennomføring av prøveforelesning og disputas som obligatoriske elementene i fullføringen av ph.d.-graden. Arbeidsgruppen kan også vurdere andre elementer i dagens ordning for fullføring av ph.d.-graden.

- 2. Arbeidsgruppen bes om å redegjøre for alternative ordninger for tilgjengeliggjøring av avhandling og gjennomføring av prøveforelesning og disputas som blir benyttet ved læresteder i Norge. Arbeidsgruppen bes også om å belyse ulike ordninger utenfor Norge som det kan være relevant å hente inspirasjon fra.*
- 3. Arbeidsgruppen skal legge frem sine forslag til endringer innen 15. februar 2025.*
- 4. Forslagene skal ikke kreve endring av UiB sin phd.-forskrift (FOR-2022-11-24-2593). Oppdraget er avgrenset til ph.d., og arbeidsgruppen skal ikke se på dr. philos, som er regulert i egen forskrift (FOR-2022-11-24-2594).*

Det foreslås at arbeidsgruppen settes sammen av de tre personene som i dag utgjør ph.d.-sekretariatet samt to representanter fra ansattkategoriene som er "nærmest" disputasen i tid, det vil si en stipendiat og en postdoktor. Konkret foreslås det at gruppen sammensettes som følger:

- Prodekan for forskning Ragna Aarli (leder)
- Ph.d.-programleder Jørn Jacobsen
- Stipendiat Tollef Otterdal Heggen
- Postdoktor Linda Midtun
- Ph.d.-programkoordinator Karoline Aksnes (sekretær)

Forskningsutvalget kan som programutvalg for ph.d.-programmet ved Det juridiske fakultet vedta endringer i ordningen for fullføring av ph.d.-graden. Når arbeidsgruppen har fremlagt sine forslag, må Forskningsutvalget ta stilling til om det er behov for høring og/eller Fakultetsstyrets godkjenning før et eventuelt vedtak om endring treffes.

Forslag til vedtak:

Forskningsutvalget slutter seg til mandatet for og sammensetningen av arbeidsgruppen som skal komme med forslag til endringer i ordningen for forberedelse og gjennomføring av prøveforelesning og disputas ved Det juridiske fakultet, med de justeringer som fremkom i møtet.

Ragna Aarli
leder

Karoline Aksnes
sekretær

Vedlegg:

Om avslutning og disputas ved Det juridiske fakultet, sist oppdatert desember 2019

07.08.2024

RAa

Om avslutning og disputas ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

Sist oppdatert desember 2019

Innhold

Veiledning i forbindelse med bedømmelse og forsvar av ph.d.- avhandling ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen	2
1. Innlevering av ph.d.-avhandlingen	2
2. Oppnevning av bedømmelseskomité	2
3. Komitelederens oppgaver	3
4. Bedømmelsskomitéens vurdering av ph.d.-avhandlingen	3
5. Forberedelse til forsvar av ph.d.-avhandlingen	6
6. Prosedyre for forsvar av ph.d.-avhandlingen	7
7. Tildeling av ph.d.-graden	7
8. Eksempel på tidsplan for avslutning av forskerutdanningen	8
Orientering om doktordisputaser ved Det juridiske fakultet	10
Eksempel på kjøreplan/manus for prøveforelesning og disputas:	12

Veiledning i forbindelse med bedømmelse og forsvar av ph.d.-avhandling ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

Veiledningen bygger på Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen og Nivået for juridiske doktorgrader, samt praksis ved Det juridiske fakultet.

1. Innlevering av ph.d.-avhandlingen

1. Avhandlingen kan skrives på norsk, svensk, dansk eller engelsk, eventuelt på et annet språk som godkjennes av fakultetet i det enkelte tilfellet. Det skal utarbeides et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1 - 3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljøer i inn- og utland. Sammendraget skal trykkes i disputasutgaven av avhandlingen som følger UiB-malen.
2. Det skal innleveres 3 eksemplarer av avhandlingen. Disse 3 eksemplarer går til bedømmelseskomiteen. Avhandlingen skal kun sendes til bedømmelse dersom den obligatoriske opplæringsdelen (30 sp) er gjennomført og godkjent av prodekanen.
3. Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, forskningsetisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform.
4. Avhandlingen kan ha form av monografi eller baseres på et antall artikler (artikkelbasert avhandling). Flere arbeider kan godkjennes som deler av doktoravhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen. Ved fellesarbeid som inngår i en artikkelbasert avhandling, må ph.d.-kandidatens bidrag representere en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen.
5. Dersom avhandlingen inneholder arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatters innsats i hvert enkeltarbeid.
6. Ph.d.-kandidatens opptaksperiode på doktorgradsprogrammet opphører ved innlevering av avhandlingen.

2. Oppnevning av bedømmelseskomité

Av hensyn til de tidsfrister som følger av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, skal ph.d.-kandidaten varsle fakultetsledelsen og ph.d.-koordinator om innleveringen i god tid før forventet innleveringstidspunkt. Det kan dermed legges til rette for at bedømmelseskomiteens medlemmer er forespurt på innleveringstidspunktet.

Medlemmene i bedømmelseskomiteen skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Vanligvis skal to av komitémedlemmene være uten tilknytning til Universitetet i Bergen, og ett av medlemmene komme fra en utenlandsk institusjon. Begge kjønn bør

være representert i komiteen. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteen.

1. Prodekan for forskning anmoder veileder om forslag til medlemmer av bedømmelseskomiteen når innlevering av avhandlingen varsles.
2. Prodekan innstiller tre medlemmer til dekan, som oppnevner bedømmelseskomiteen, Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §11.2. Fakultetet gjør forslaget kjent for kandidaten, som har en frist på fem dager til å fremme skriftlige merknader.
3. Ph.d.-koordinator underretter kandidaten om komiteens sammensetning så snart oppnevningen foreligger.

3.Komitélederens oppgaver

Fakultetet oppnevner komiteens leder, som vanligvis vil være ansatt ved fakultetet. Vedkommende skal delta i den faglige vurderingen av avhandlingen på lik linje som de andre medlemmene.

Komitéleder har ansvar for å snarest mulig fastsette eventuelle datoer for prøveforelesning og disputas. Dato settes så snart som mulig og i god tid før den skriftlige innstillingen foreligger.

Komitéleder skal også organisere komiteens arbeid, og sørge for at arbeidet kommer raskt i gang og at tidsrammen for komitéarbeidet overholdes. Komitéleder har ansvaret for å skrive utkast til innstilling fra komitéen og sammenfatte komitéens vurdering av avhandlingen. Komitéleder sørger også for avklare arbeidsdelingen mellom komitémedlemmene under disputasen. Komitéleder gir melding til fakultetet i god tid, og senest tre uker, før disputasen om hvem av medlemmene som skal fungere som 1. og 2. opposent. Det opplyses på samme tidspunkt om emnet for prøveforelesningen. Dersom det er tvil om fakultetets tradisjoner for prøveforelesningstema, kan man henvende seg til dekan eller prodekan om dette på forhånd.

4.Bedømmelsskomitéens vurdering av ph.d.-avhandlingen

4.1 Frist

Komiteens innstilling skal normalt foreligge senest 3 måneder etter at avhandlingen ble sendt til komitémedlemmene. Innstillingen underskrives av alle medlemmene i komiteen. Ph.d.-koordinator sender innstillingen til kandidaten så snart som mulig, og opplyser samtidig om merknadsfristen på 10 virkedager.

4.2 Innholdet i komitéens innstilling

4.2.1 Innstillingens omfang

Komiteen leverer en begrunnet innstilling til fakultetet. Dissenser skal også begrunnes. Individuelle uttalelser kan legges ved.

Innstillingen bør normalt være på 5-10 sider, men en mer omfattende vurdering kan noen ganger være nødvendig, for eksempel for å gjøre rede for grunnleggende kritikk av avhandlingens teoribygning og metode.

I de tilfeller hvor komitéen anbefaler underkjennelse av avhandlingen, vil det være naturlig med en noe mer utførlig begrunnelse.

4.2.2 Beskrivelse av avhandlingen

Innstillingen skal inneholde en beskrivelse av avhandlingens format (monografi/artikkelsamling) og størrelse, avhandlingstemaets plassering i samtidig rettsvitenskap, prosjektets faglige innretning og sammensetning og arbeidets forhold til andre anerkjente bidrag i rettsvitenskapen. Innstillingen skal videre inneholde en beskrivelse av avhandlingens hovedproblemstillinger og faglige innretning, metoder, materiale og funn.

4.2.3 Vurdering av avhandlingen

Innstillingen skal inneholde en vurdering av avhandlingens kvaliteter. I bedømmelsen av avhandlingen legges det spesiell vekt på om avhandlingen er et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid på høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, metodisk, teoretisk, rettskildemessig og eventuelt empirisk grunnlag, samt i behandlingen av litteratur og fremstillingsform. Komitéen skal vurdere om avhandlingens analytiske innretning og teoretiske overbygning forholder seg til eksisterende rettsvitenskapelig teori på det aktuelle fagfeltet på en tilfredsstillende måte. Det bør fremgå av vurderingen om materialet og metodene som er brukt i avhandlingen er tjenlige for de spørsmål som reises, og om argumentene og konklusjonene som fremføres, er holdbare. Avhandlingen skal bidra til ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at det vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelig litteratur.

Hvis avhandlingen er satt sammen av flere enkeltarbeider, må det dokumenteres og vurderes om de etter sitt innhold utgjør et hele. I slike tilfeller skal doktoranden i en egen del av avhandlingen ikke bare sammenfatte, men også sammenstille, de problemstillinger og konklusjoner som legges frem i delarbeidene i et helhetlig perspektiv og på den måten dokumentere sammenhengen i avhandlingen. Denne delen av avhandlingen er derfor meget viktig både for doktoranden og for komitéen i dens vurdering. Det juridiske fakultet har utarbeidet en egen anbefaling til kandidater som ønsker å skrive artikkelbasert avhandling, og denne er tilgjengelig på fakultets nettsider. ([lenke](#)).

Ved fellesarbeider skal komitéen vurdere om doktorandens innsats i det/de aktuelle arbeidet/arbeider kan identifiseres og om doktoranden står som eneansvarlig for en tilstrekkelig stor del av avhandlingen. Avhandlingens sammenfattende del skal være utformet av doktoranden alene. Dersom doktorandens egen dokumentasjon ikke er tilstrekkelig, kan komitéen innhente ytterligere opplysninger.

Komiteen kan be kandidaten legge fram grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

4.2.4 Særlig om graden dr. philos

En norsk doktorgrad er en sertifisering av forskerkompetanse på et bestemt nivå. Dette kompetansenivået forutsettes å være det samme for grad med tidsnormering og organisert forskerutdanning, som for grad uten tidsnormering (dr.philos.-graden). Prinsippet om likeverdighet refererer til faglig nivå og kvalitet, ikke alene til avhandlingens omfang. I den organiserte forskerutdanningen kan kompetanse være dokumentert også gjennom prøver og deltagelse i ulike

typer tiltak knyttet til opplæringsdelen. Fraværet av krav til opplæring ved dr.philos.-graden bør forventes kompensert ved at selve avhandlingsarbeidet er noe mer omfattende enn det en ville kreve for de organiserte forskerutdanningsprogrammene. Uansett grad skal doktoranden tilfredsstillende de samme minstekrav til forskerkompetanse – uttrykt gjennom krav til problemformulering, presisjon og logisk stringens, originalitet og analytisk dybde, samt oversikt over, forståelse av og et reflektert forhold til annen forskning på området.

4.2.5 Innstillingens konklusjon

Komiteens innstilling kan ha tre ulike anbefalinger.

a) Positiv innstilling

Blir avhandlingen blir funnet verdig, kan disputas kan finne sted og innstillingen godkjennes av fakultetsstyret, eventuelt av dekanen på fullmakt.

b) Mindre omarbeidinger

Den 11. april 2019 vedtok Universitetsstyret § 11-5 i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen:

«§ 11-5 Mindre omarbeiding av innlevert avhandling.

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Tillater fakultetet selv en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som ikke skal være lengre enn tre måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten. Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.»

Bestemmelsen fastsetter at fakultetet kan bestemme at kandidaten får tillatelse til mindre omarbeidinger av avhandlingen innen en frist på inntil 3 måneder. Dette alternativet skal kun anbefales av komiteen der avhandlingen er veldig nær å oppfylle kravene til godkjent avhandling, og der de mangler som anbefales rettet klart kan utbedres innenfor en frist på 3 måneder.

Komiteen skal i sin innstilling/bestilling gi en konkret, skriftlig oversikt over hva kandidaten må omarbeide for at avhandlingen skal kunne bli godkjent.

Bestillingen fra komiteen bør normalt begrense seg til deler av avhandlingsarbeidet. Bestillingen fra komiteen skal begrense seg til de krav til avhandlingsarbeidet som oppfyller nivåbeskrivelsen for juridiske doktoravhandlinger. Omarbeidingen skal kunne gjennomføres innenfor fristen uten at kandidaten skal måtte innta helt nye grunnleggende problemstillinger i prosjektet. Bestillingen må ta hensyn til at prosjektets formål skal kunne gjennomføres, også med de tillegg som etterspørres av komiteen.

Universitet i Oslo og Universitetet i Tromsø har også en ordning med anledning til mindre omarbeidinger av innleverte doktoravhandlinger, henholdsvis 6 måneder og 3 måneder. Når Universitetet i Bergen har valgt en kortere frist enn Universitetet i Oslo er det for å sikre at det generelle kravet til nivået på doktoravhandlinger som godkjennes, ikke senkes. Den kortere

fristen innebærer at den typen feil som skal kunne rettes, ikke kan være omfattende, grunnleggende for og gjennomgripende i avhandlingsarbeidet. De feil som skal kunne rettes, kan altså ikke være bærende for avhandlingsarbeidets kvalitet.

Selv om en anbefaling om omarbeiding fra en bedømmelseskomité typisk vil gjelde i tilfeller der det vitenskapelige håndverket ikke er tilfredsstillende, vil det fremdeles være rom for korrekturfeil i godkjente avhandlinger, og muligheter for komiteen til å kritisere formelle feil på disputasen.

Dersom komiteen anbefaler mindre omarbeiding av avhandlingen skal innstillingen godkjennes av dekanen på fullmakt, og det er dekanen som setter frist for innlevering av bearbeidet avhandling.

c) Underkjenning

Hvis avhandlingen ikke finnes verdig til forsvar for ph.d.-graden, angir komiteen om den likevel kan anbefale arbeidet innlevert i omarbeidet versjon for ny bedømmelse. Kandidaten opplyses om merknadsfristen på 10 virkedager. Dersom doktorgradskandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet fatter realitetsvedtak i saken. På bakgrunn av dette treffer fakultetsstyret en av følgende avgjørelser:

1. at disputas ikke kan finne sted
2. at avhandlingen kan leveres inn igjen i revidert form
3. at avhandlingen sendes til bedømmelse av en ny komité

5. Forberedelse til forsvar av ph.d.-avhandlingen

Komiteen må levere sin innstilling så snart som mulig, slik at det blir tilstrekkelig tid til saksbehandling og trykking av disputaseksemplar av avhandlingen

Det er en fordel om tema for prøveforelesning, samt opplysninger om hvem som skal være første og andre opponent sendes inn allerede sammen med innstillingen i de tilfeller hvor innstillingen kommer før fristen.

Ph.d.-koordinator sender kopi av brev om godkjenning av avhandling, datoer for forsvar og opponenter, samt prøveforelesningsemne til kandidaten senest 10 virkedager før forelesningen er berammet.

Kunngjøring om prøveforelesning og disputas publiseres så snart som mulig på fakultetets hjemmeside og Universitetets sentrale sider. Kandidaten skriver pressemelding som sendes Kommunikasjonsavdelingen for videre spredning til aktuelle avisredaksjoner. Avhandlingen skal være ferdig trykket og tilgjengelig for offentligheten senest to uker før disputas.

6. Prosedyre for forsvar av ph.d.-avhandlingen

Før forsvaret skal komiteen oppgi emne for prøveforelesning. Prøveforelesningen avholdes vanligvis torsdag ettermiddag kl. 14.15 og skal vare i 45 minutter. Disputasen starter normalt kl. 10.15 påfølgende dag, med en varighet på rundt 4 timer, inkludert lunsjpause på 45 minutter. Førsteopponent disponerer vanligvis tiden frem til lunsj, mens eventuelle opponenter *ex auditorio* og annenopponent starter etter lunsj. Alle tilhørere kan melde seg som opponent *ex auditorio*, men i praksis brukes muligheten sjelden.

Disputasen avvikles som følger:

1. Innledning ved ordstyrer (dekan eller den dekanen bemyndiger) med presentasjon av doktorand og komiteens medlemmer. Ordstyrer er disputasleder.
2. Førsteopponenten får deretter ordet og eksaminerer doktoranden, vanligvis frem til lunsj (ca kl 1130/1200).
3. Etter lunsj gis ordet til eventuelle opponenter *ex auditorio*, eller direkte til annenopponent, som eksaminerer doktoranden i ca én time.
4. Ordstyrer avslutter disputasen.

Prøveforelesning og disputas foregår vanligvis på det språket avhandlingen er skrevet på. Etter samtykke fra dekanen kan doktorand eller komité få godkjent et annet språk.

7. Tildeling av ph.d.-graden

På bakgrunn av godkjent prøveforelesning og disputas innstiller fakultetet doktoranden til ph.d.-graden, som tildeles av Universitetsstyret. Prøveforelesningen skal finnes tilfredsstillende før diplom kan tildeles. Hvis disputasen ikke godkjennes, kan ny disputas holdes én gang. Ny disputas vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen, dersom dette er mulig. Disputasen skal finnes tilfredsstillende før diplom kan tildeles. Det har ikke hendt ved fakultetet at en prøveforelesning eller disputas ikke har blitt godkjent. Det kan tenkes tilfeller hvor dette kan skje hvis det avdekkes at større deler av avhandlingen ikke er kandidatens eget arbeid.

8. Eksempel på tidsplan for avslutning av forskerutdanningen

Hva	Når	Merknader
Avhandlingen innlevert	(dato)	Søknad og pdf sendt til ph.d.-koordinator.
Fakultetet oppnevner bedømmelseskomiteen og sender med avhandlingen og reglement/retningslinjer for bedømmelsesarbeidet		
Komitéleder setter foreløpig dato for disputas og prøveforelesning		
Komiteen leverer sin innstilling til fakultetet ved ph.d.-koordinator, dekan og prodekan, samt emne for prøveforelesning		
Kandidaten sendes innstillingen med en frist på 10 virkedager for eventuelle skriftlige merknader. Fakultetsledelsen orienteres også om denne så snart som mulig. Ved positiv innstilling bør kandidaten bør nå sende avhandlingen til trykking via Avhandlingsportalen. Fakultetet dekker trykking av 70 eksemplar.		Sendes per e-post. Fakultetet kan ikke pålegge trykking av avhandlingen før formelt vedtak om godkjenning er foretatt av fakultetsstyret/ evt. ved fullmakt. Vi tilrår likevel kandidaten å starte trykkeprosessen så snart positiv innstilling foreligger
Fakultetet tilskriver komiteen vedr. godkjenning av avhandlingen til forsvar, oppnevning av opponenter og kjøreplan for avvikling av prøveforelesning og disputas	Senest to uker før prøveforelesningen	Sendes pr. e-post til komiteen.
Kandidaten tilskrives om vedtaket og får oppgitt emne for prøveforelesning	Ti virkedager før prøveforelesningen	Sendes pr. e-post
Kandidaten leverer pressemelding med foto vedlagt som egen fil	Frist 3 uker før disputasen	Dette er siste frist, fakultetet må sende endelig forslag til Kommunikasjonsavdelingen to uker før disputas.
Prøveforelesning	Torsdag dd.mm.åå Tid: 14:15 Sted: Aud. 2	Komité, kandidat og dekan treffes på dekankontoret kl 14:00. Hvis dekanen har en stedfortreder, treffes de aktuelle personene i møterom 546

Disputas	Fredag dd.mm.åå Tid: 10:15 Sted: Aud. 2	Komité, kandidat, dekan og professorer treffes utenfor dekankontoret kl 10:00
Lunsj for kandidaten, komiteen, ledelse og veileder(ne)	Vanligvis etter f�rsteopponent, ca kl 12.	Kandidaten gir tilbakemelding om hvor mange fra den nærmeste familie som deltar, senest 2 uker før disputasen
Doktorpromosjon Universitetsaulaen	januar/mai/ august	Promosjonen administreres fra Universitetsdirektørens kontor. Doktoranden vil motta invitasjon og informasjon om dette direkte fra dem.

Orientering om doktordisputaser ved Det juridiske fakultet

Etter reglementet skal det være to ordinære opponenter. Hvis det melder seg opponenter *ex auditorio*, skal disse gis ordet *før* annen ordinære opponent slipper til. Annen ordinære opponent er altså alltid siste opponent.

Språket på disputasen er vanligvis det samme som avhandlingen er skrevet på.

Disputasen begynner som regel kl. 10.15. Det er ingen formelle regler om hvor lenge den kan eller skal foregå. Det er imidlertid vanlig at første opponent holder på ca. 1 ½ time, og helst ikke mer enn 1 ¾ time. Videre er det vanlig at annen opponent holder på ca. 1 time. Etter første opponent er det vanligvis en pause på ca. 30 minutter. Eventuelle opponenter *ex auditorio* gis ordet umiddelbart etter pause.

Disputasen skal være en faglig diskusjon mellom opponenter og doktorand vedrørende problemformuleringer, metodisk, empirisk og teoretisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Det bør legges spesiell vekt på å få etterprøvet holdbarheten av viktige konklusjoner som doktoranden har trukket i sitt arbeid. De problemstillinger som opponentene velger å forfølge, behøver ikke være begrenset til de som er omtalt i komitéinnstillingen. Opponentene bør bestrebe seg på – så langt det er mulig – å gi diskusjonen en form som gjør at også de som ikke har lest avhandlingen eller kjenner fagfeltet inngående, kan følge diskusjonen.

Det er vanlig at første opponent begynner med å gi et kort sammendrag av avhandlingens innhold, generelle funn osv. Denne gjennomgåelsen har først og fremst til formål å gjøre det mulig for publikum å følge med i den etterfølgende diskusjon. Den bør gjøres rent refererende. Fordi det er diskusjonen mellom opponent og doktorand som er hovedsaken, bør denne introduksjon gjøres kort, og den skal ikke ta mer enn 15-20 minutter. Det kan være hensiktsmessig å avslutte gjennomgåelsen med å spørre doktoranden om han har noen kommentarer. Dette kan gi doktoranden mulighet til å korrigere evt. misforståelser, rette opp feil som han/hun måtte være blitt klar over, supplere med senere utvikling osv.

Deretter følger opponentens kritiske granskning. Denne bør gjelde såvel avhandlingens opplegg i sin alminnelighet (disposisjon, omfang, innretning, utvalg av stoff) som metodespørsmål og behandlingen av enkeltspørsmål. Det er opponenten som bestemmer hvilke spørsmål som skal tas opp. Granskningen foregår i form av en dialog mellom opponent og doktorand. Av hensyn til både doktorand og publikum er det viktig at det ikke går for lang tid før doktoranden slipper til. Det er vanlig at første opponent avrunder sin opposisjon med en generell karakteristik av arbeidet, men det forekommer også at opponenten har funnet det naturlig å gjøre dette tidligere.

For annen opponent gjelder det samme som for første opponent, bortsett fra innledningen om avhandlingens innhold. Det er hensiktsmessig at de to opponentene på forhånd avtaler rollefordelingen seg imellom. Det kan for eksempel gjøres slik at de tar for seg forskjellige deler av avhandlingen, at den ene (typisk første opponent) først og fremst konsentrerer seg om generelle spørsmål om opplegg og metode, mens den andre tar for seg mer konkrete spørsmål, eller på andre måter. Tidligere var det vanlig at annen opponent hadde et særlig ansvar for tekniske ting, slikt som språkbruk, notebruk, trykkfeil osv. Noen slik regel gjelder ikke lenger, men det er naturlig at én av opponentene kort berører også slike spørsmål.

Det er tradisjon at doktorand og opponent tiltaler hverandre i tredje person ("opponenten", "doktoranden"), men dette gjennomføres ikke alltid fullt ut i praksis.

Etter annenopponent er ferdig erklærer dekanen akten for avsluttet og meddeler at saken vil bli innberettet til Universitetsstyret.

Eksempel på kjøreplan/manus for prøveforelesning og disputas:

*

Prøveforelesning (Auditorium 2)

Innmarsj:

Dekan (uten kappe), doktorand, komitémedlemmene, i slik rekkefølge.

Doktoranden og komitémedlemmene setter seg ned på første benk, går inn fra høyre sett mot kateteret.

Disputasleder til talerstol:

«Den **1. januar 2018** søkte master i rettsvitenskap **Peder Aas** om å få framstille seg for graden philosophiae doctor på arbeidet

«[Avhandlingens navn]»

2. januar oppnevnte fakultet følgende sakkyndige komité til å bedømme avhandlingen:

- Professor Kari Svensson, Uppsala Universitet
- Professor Marius Andersen, Københavns universitet
- Professor Lars Holm, Universitetet i Bergen (leder)

De oppnevnte sakkyndige avga **6. april** en innstilling, der komiteen enstemmig konkluderte med at avhandlingen ble funnet verdig til forsvar for graden philosophiae doctor.

På fullmakt fra styret ved Det juridiske fakultet ga dekanen sin tilslutning til dette samme dag.

Master i rettsvitenskap **Peder Aas** holder i dag sin prøveforelesning over oppgitt emne:

«[Oppgitt emne]»

Jeg ber om at alle skrur av lyden på mobiletelefonen sin»

(Doktoranden begynner: «Ærede dekan, ærede komité, mine damer og herrer...» (e.l).)

*

Disputasleder etter avslutning:

«I morgen, kl. **10.15 i dette Auditorium** vil doktoranden offentlig forsvare avhandlingen sin.»

Doktoranden, komiteen og disputasleder går så ut der de kom fra.

Disputasen (Auditorium 2):

Ved disputasens start prosesjon i rekkefølge: Dekan/disputasleder (i kappe), doktorand, komitémedlemmene med 1. og 2. opponentene først, fakultetets professorer (ansiennitet) i nevnte rekkefølge.

Inn på første benkerad og da slik at doktoranden blir sittende ytterst til venstre sett mot kateteret, deretter 1. opponent, 2. opponent, osv.

Under innmarsjen reiser forsamlingen seg. Den setter seg når disputasleder begynner sin innledning.

Doktoranden og komitémedlemmene (og professorene ellers) setter seg på første benkerad. Disputalsleder går direkte til sin plass.

*

«Den **1. januar 2018** søkte master i rettsvitenskap **Peder Aas** om å få framstille seg for graden philosophiae doctor på arbeidet

«Virkninger av formuerettslig ugyldighet. Særlig om restitusjonskrav og ugyldighetens tingsrettslige virkninger.»

2. januar oppnevnte fakultet følgende sakkyndige komité til å bedømme avhandlingen:

- Professor Kari Svensson, Uppsala Universitet
- Professor Marius Andersen, Københavns universitet
- Professor Lars Holm, Universitetet i Bergen (leder)

De oppnevnte sakkyndige avga **6. april** en innstilling, der komiteen enstemmig konkluderte med at avhandlingen ble funnet verdig til forsvar for graden philosophiae doctor.

På fullmakt fra styret ved Det juridiske fakultet ga dekanen sin tilslutning til dette samme dag.

Master i rettsvitenskap **Peder Aas** holdt i går sin prøveforelesning. Det oppgitte emnet var:

«[oppgitt emne]»

Komiteen har godkjent prøveforelesningen. Disputasen skal nå begynne.

1. opponent: Professor Kari Svensson, Uppsala Universitet
2. opponent: Professor Marius Andersen, Københavns universitet

Etter at 1. opponenten er ferdig blir det en pause på ca. 45 min.

Hvis noen ønsker å melde seg som opponent ex auditorio, må dette meddeles meg før 2. opponent får ordet. Opponent ex auditorio får i slike tilfelle ordet før 2. opponent.

Jeg ber om at alle skrur av lyden på mobiletelefonen sin.

Jeg ber doktoranden ta plass ved dette kateter. Jeg ber 1. opponent ta plass ved det annet kateter. 1. opponent har ordet.»

*

Disputasleder setter seg. Opponenten starter, og holder på en stund, og vender seg så til doktoranden med spørsmål. Doktoranden svarer, og passer på å tiltale opponenten i 3. person, første gang og etter omstendighetene også ellers: "Ærede opponent" og ellers "Opponenten" eller lignende. Når 1. opponenten har takket for seg, reiser disputasleder seg og sier:

*

«Det blir nå en pause. Disputasen fortsetter kl. ... **(legg inn ca. 45 min.)** ...»

*

Denne pausen kan ellers være uformell, uten prosesjon. Fakultetet sørger for at komiteen, doktoranden med nærstående familie, og disputasleder får en lettere lunsjservering. Fra fakultetet deltar foruten dekan og fakultetsdirektør og pro- og visedekaner.

*Doktorand med nærmeste + komité: Møterom **546***

Etter pausen går komiteen og doktoranden uten formalia tilbake til sine plasser på første benk, og disputasleder til sin plass. Disputasleder reiser seg så:

*

(Alternativ 1:)

«Disputasen fortsetter. Ingen har meldt seg som opponent ex auditorio.
Jeg ber doktoranden på ny ta plass. Jeg ber 2. opponent ta plass. 2. opponent har ordet.»

(Alternativ 2:)

«Disputasen fortsetter.
[NAVN] har meldt seg som opponent ex auditorio.
Jeg ber doktoranden på ny ta plass.
Opponenten har ordet.»

*

*Når opponenten har takket for seg og gått ned fra sitt kateter, reiser disputasleder seg og sier:
«Jeg ber 2. opponent ta plass. 2. opponent har ordet.»*

Når 2. opponent har sagt takk for seg, reiser disputasleder seg og sier:

*

«Disputasen er nå avsluttet.
Komiteen vil gi sin skriftlige innstilling til fakultetet om prøveforelesningen og om forsvaret av avhandlingen. Fakultetet vil deretter avgi innstilling til Universitetsstyret, som kreerer doktoranden som philosophiae doctor ved Universitetet i Bergen.»

*

Gratuler doktoranden, overrekk blomster (står under kateteret). Prosesjonen går tilbake som den kom aller først.

Doktormiddagen er privat, men det fast skikk at tredjemann i komiteen, som ikke var opponent under disputasen, holder tale for doktoranden fra komiteen.